Ազգ
Azg armenian daily
21 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1994 ՈՒՐԲԱԹ # 202 (705)

Լրագրողներին գուցե հաջողվի ավելին, ինչ չի հաջողվում դիվանագետներին

Հանդիպում հայ և թուրք լրագրողների միջև

Երեկ հետմիջօրեին լրագրողների տանը տեղի ունեցավ Հայաստանում լույս տեսնող գլխավոր թերթերի, լրատվական գործակալությունների ներկայացուցիչների հանդիպումը իրենց թուրք գործընկերների հետ, ովքեր ներկայացնում էին թուրքական մի շարք թերթեր և հեռուստատեսային ծրագրեր: Արտգործնախարարության լրատվական ծառայության պետ Արամ Սահակյանի ներածական խոսքերից հետո կողմերի միջև ծավալվեց աշխույժ խոսակցություն:

Իրենց ներկայացրած թերթերի մասին փոխադարձ տեղեկություն ստանալուց հետո հայ և թուրք լրագրողներն անդրադարձան հայ և թուրք հարաբերությունների մամուլում արտացոլման ու մեկնաբանման խնդիրներին: Երկուստեք շեշտվեց փոխադարձ ողջ տեղեկություն ստանալու, լրագրության ճանապարհով միջպետական հարաբերություններից անդին անցնելու, հայ և թուրք լրագրողների միջև այս առաջին հանդիպումը շարունակելու անհրաժեշտությունը:

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍ

ԱՄՆ-ը իր վրա կվերցնի խաղաղարար ծախսերի քառորդ մասը

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ամերիկայի Միացյալ Նահանգները հայտարարել է, որ երբ ստորագրվի Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգավորման քաղաքական պայմանագիրը, ԱՄՆ-ը իր վրա կվերցնի հակամարտության գոտում ԵԱՀԽ-ի խաղաղապահ ուժերի տեղակայման հետ կապված ծախսերի շուրջ մեկ քառորդը: Բուդապեշտում գումարված ԵԱՀԽ-ի նիստում ԱՄՆ-ի պատվիրակը հայտարարեց, որ ԱՄՆ-ը համաձայն է այդ նպատակով հատկացնել 7 մլն. դոլլար: Ենթադրվում է, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության գոտում վեց ամսով ԵԱՀԽ-ի բազմազգ ուժեր տեղադրելու համար անհրաժեշտ է հատկացնել 30 մլն. դոլլար: Այդ առաջարկը Միացյալ Նահանգների կողմից ներկայացվել էր ԵԱՀԽ-ի հատուկ նիստի ընթացքում: Դիվանագետների հայտնած տեղեկատվության համաձայն, ԱՄՆ-ը չի առաջարկել հակամարտության գոտում տեղակայել ամերիկյան ցամաքային ուժեր: Միայն մի քանի երկիր է հանդես եկել նման առաջարկով:

Ռուսաստանը ձգտում է մի առանձին ծրագիր, որով ենթադրվում է հակամարտության գոտում տեղադրել միայն Ռուսաստանի կամ ԱՊՀ-ի ուժեր: Միաժամանակ, «Ազատություն» ռադիոկայանի Բուդապեշտի թղթակցի հաղորդման համաձայն, ռազմական փորձագետներն արդեն իսկ մշակել են հակամարտության գոտում ԵԱՀԽ բազմազգ ուժեր տեղաբաշխելու ծրագիրը: Ենթադրվում է հայկական և ադրբեջանական ուժերի միջև անցնող 180 կիլոմետրանոց սահմանի երկայնքով տեղակայել 2000 խաղաղապահ զինվոր: Այս ծրագիրն այսօր քննարկվում է Վիեննայում ընթացող ԵԱՀԽ զինվորական խորհրդականների հատուկ նիստում:

«Հարկ չկա վաղաժամ հրճվել, թե շուտով միանում ենք»

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: Հարկ չկա հրճվանքի մեջ ընկնել այն առնչությամբ, որ ԱՊՀ երկրներում ավելի ու ավելի բարձրաձայն են հնչում միավորման կոչերը: Ցավոք, այդ կոչերի հիմքում առայժմ լոկ այն բանի ըմբռնումն է, որ առանց Ռուսաստանի բնակչությունների անհնար է յոլա գնալ: Այդ մասին հայտարարեց Ռուսաստանի նախագահական խորհրդի անդամ պրոֆեսոր Սերգեյ Բլագովոլինը: Նրա կարծիքով նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների ներկա փոխհարաբերությունները անհեթեթ են եւ ոչ մի քննադատության չեն դիմանում ողջախոհության, տնտեսական, քաղաքական եւ ռազմական նպատակահարմարության տեսակետից: Այդ երկրների միավորումն անխուսափելի է, բայց դա պետք է իրականացվի տնտեսությունների փոխշահավետ միավորման, այն բանի բնական արձանագրման հիման վրա, որ Ռուսաստանն այդ միավորման կառուցվածքային տարրն է: Բլագովոլինի կարծիքով, առայժմ այդ ըմբռնումը բացակայում է: Ուստի, այժմ Ռուսաստանի համար շատ կարեւոր է վճռել, թե ում հետ, ինչպես եւ ինչպիսի պայմաններով ինքը կհաստատի տնտեսական նոր հարաբերություններ, որոնց դեպքում ինքը չի կարող չլինել մատակարարման աղբյուր: Մի շարք պաշտոններում նախկին ԽՍՀՄ բոլոր պետությունները չէ, որ կդառնան նոր միավորման մասնակիցներ, գտնում է նա:

■ *Ուկրաինան շահագրգռված է ԱՊՀ բոլոր երկրների հետ տնտեսական հարաբերությունների զարգացմամբ եւ առաջին հերթին Ռուսաստանի, այս մասին Կիեւում հոկտեմբերի 18-ին բրիֆինգի ժամանակ հայտարարել Ուկրաինայի նախագահի մամուլի ծառայության ղեկավար Մ. Գառանենկոն: Հոկտեմբերի 21-ին ԱՊՀ երկրների ղեկավարների հանդիպմանը Ուկրաինան կպաշտպանի միջպետական տնտեսական կոմիտեի ստեղծման գաղափարը.* ՓԱՍՏ

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Լրագրող Արամ Աբրահամյանը ենթարկվեց դաժան ծեծի

Մամուլի դեմ բռնությունը վերջնականապես գրանցվեց Հայաստանում

Չորեքշաբթի գիշերն իր բնակարանի մուտքի առջեւ (Գայդարի փ.), «Դեմ առ դեմ» հեռուստահաղորդման ավարտից հետո տուն վերադառնալիս, մի քանի անհայտ տղամարդկանց կողմից բիր գործիքներով ծեծի է ենթարկվել հեռուստալրագրող Արամ Աբրահամյանը [illegible], ՀՀ նախագահի մամուլի նախկին քարտուղար, «Մամուլի տեսություն» հեռուստատեսային հաղորդաշարի հեղինակը: Ուղեղի ցնցումով եւ դիմածնոտային վնասվածքներով նրան տեղափոխել են հիվանդանոց:

Ինչպես հայտնում է «Նոյյան տապան» գործակալությունը, նույն գիշեր տուժածին այցելել են ոստ. նախարար Վազգեն Սարգսյանը, նախարարներ Արա Բաբլոյանը եւ Վանո Սիրադեղյանը: ՀՀ հեռուստառադիոընկերությունից հայտնեցին, որ դեպքից հետո անց հիվանդանոց է այցելել նաեւ վարչության պետ Տիգրան Հակոբյանը:

Երեկ առավոտյան «Նոյյան տապանի» թղթակցին հիվանդանոցում թույլ չեն տվել այցելել Աբրահամյանին՝ վկայակոչելով վերջինիս առողջական վիճակի անբավարարությունը: Հարուցված է քրեական գործ:

Երեւանի 8-րդ հիվանդանոցում

ՆՏ թղթակցին հայտնել են, որ ժամը 15-ի դրությամբ Արամ Աբրահամյանի ինքնազգացողությունը մնում է նույնը: Ծնոտադիմային վիրաբուժական օգնությանը զուգահեռ նրա նկատմամբ կիրառվում է նաեւ ուղեղի ցնցումների դեպքում անհրաժեշտ նյարդաբանական բուժումը:

Տուժածի հիվանդասենյակում մշտական պահակությունը խիստ սահմանափակ է:

Կեսօրին Արամ Աբրահամյանին այցելել է ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, չնայած սույն ժամանակին այսօր նախատեսված Մոսկվա մեկնելու պատրաստությանը:

Դեռ մինչեւ վերջերս Հայաստանը ընդհանուր առմամբ կարող էր հպարտանալ, թե ինքը գուցե նախկին Խ.Միության տարածքներում այն եզակի երկրներից մեկն է, որ լրագրողների դեմ հրապարակումներից չեն հետեւում բռնություններ, ծեծեր ու ջարդ: Սակայն, զավեշտ պետք է նշել, որ խմբագրատների դեմ եղել են պայթյունների ու ջարդարարությունների հայտարեց այս խայտառակ ու ամոթալի դեպքը, վկայում է ոչ միայն մամուլի ազատության ու անվտանգության, այլեւ ժողովրդավարության ոտնահարման մասին: Իշխանությունը խստորեն պատասխանատու է այդ բարբարոս արարքի հեղինակներին, ինչ եւ դրանց կազմակերպիչ հրահրողների հանդեպ, ու պատժել պատասխանատուներին:

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

Գյումրիում կերտվում է երկրի վաղվա մոդե՞լը

Ծեծված պատգամավորները հոգնել են եւ վճռական

ԱՐՍԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Հայաստանի Գխ նախագահության անդամներ Արտակ Սարգսյանը, Դավիթ Վարդանյանը, պատգամավորներ Շավարշ Քոչարյանը, Սեյրան Ավագյանը եւ Ռուդիկ Հովհաննիսյանը հոկտեմբերի 19-ին Գյումրիում բախումների են են պարզել Գյումրիում ՀՀ կառավարության լիազոր ներկայացուցիչ Վարդանյանի եւ նրան ուղեկցող երեք անձանց կողմից: Այս դեպքում երեք պատգամավորներին էր ենթարկված ծեծի ու երեկ կազմակերպված մամուլի ասուլիսը, որին մասնակցում էին Դավիթ Վարդանյանն ու Արտակ Սարգսյանը: Եւ այսպես, ինչ է տեղի ունեցել Գյումրիում:

Հոկտեմբերի 19-ին ԱԺՄ անդամ պատգամավորները մեկնում են Գյումրի մասնակցելու նույն օրը Գյումրի Թատերական հրապարակում կայանալիք հանրահավաքին: Ոչ միջոց խոսելու հանդիպմանը: Ուս Մանկավարժական ինստիտուտի գործընկեր ենին մոտ են խնդում անհապաղ զբաղեցված գործընկեր նախագահի, Գխ պատգամավոր Ռուդիկ Հովհաննիսյանի հետ, նրա է խոսում Միխայել Վարդանյանը իր երեք ուղեկցողների հետ (դա որոշ տեղեկություններ, նրանցից մեկն իր տեղակալն է, մյուսը շոֆերն, երրորդը վերջինիս տեղակալը), եւ մանրամասն հայհոյելով Գերագույն խորհրդին, նրա նախագահությանը եւ այլն, սկսում են ծեծել անզեն պատգամավորներին՝ օգտագործելով մի շարք «կենցաղային առարկաներ» (մկրատ, շիշ, ծաղկաման եւ այլն): Առանձնապես դաժան ծեծի է ենթարկվում Ռուդիկ Հովհաննիսյանը, որը փորձում է միջամտել: Այնուհետեւ ծեծկռտուքը տեղափոխվում է միջանցք, այնտեղից փողոց, որտեղ էլ հարձակվողներից մեկը սկսում է կրակել ատրճանակից առանց նշանառության, գոռալով «ավելի վաստ» է քան թե «ավելի լավ չի լինի»:

Տես # էջ 2

[illegible]

Կարգավորման նոր ծրագիր

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Վաշինգտոն պոստը» գրում է. «ԱՄՆ-ի, Ռուսաստանի եւ եւրոպական երկրների ներկայացուցիչները մշակել են հաշտության նոր բարդ ծրագիր, որը Խորվաթիայում սերբ խռովարարներին զգալի ինքնավարություն կտա, եթե նրանք խորվաթների վերահսկողությունը վերադարձնեն նավահանգիստներն ու գյուղատնտեսական հանդակները եւ խորվաթ գաղթականների մեծ մասին թույլատրեն տուն վերադառնալ: Խորվաթիայում խաղաղության հաստատման ծրագիրը շուտով կներկայացվի կողմերին: Եթե նոր ծրագիրն ընդունելի լինի Խորվաթիայի կառավարության եւ Կրաինան վերահսկող սերբական ուժերի համար, ապա բոսնիացի սերբերը մեծ ճնշման կենթարկվեն, որ նրանց կստիպի հաշտություն կնքել իրենց խորվաթ եւ մահմեդական հակառակորդների հետ»:

ԱՄՆ-ը նոր ուժեր չի ուղարկի Ծոց

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նկատի ունենալով Քուվեյթի սահմանից իրաքյան զորքերի հետ քաշումը 32-րդ զուգահեռականից հյուսիս, Պենտագոնը մտադիր է հայտարարել դեպի Պարսից ծոցի երկրներ ամերիկյան լրացուցիչ զորախմբերի փոխադրումը դադարեցնելու մասին: Ինչպես հայտնեցին ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչները, բարձր մարտական պատրաստության բերված զորամասերին նման հրաման կտրվի արդեն մոտ օրերս: Վերջին օրերին Սաուդյան Արաբիայի երկիր էին բերվել ամերիկացի մոտ 26 հազար զինվոր ու սպա, 250 ռազմօդանավ եւ 17 ռազմանավ, ներառյալ «Ջորջ Վաշինգտոն» ավիակիրը: Սակայն Քուվեյթի տարածքում այժմ էր ընդամենը 5 հազար զինծառայող:

ԵՐԿԻՐ

Չիլլեր. «Թուրքական բանակը պետք է արդիականացվի»

Ծայրահեղ ազգայնական «Օրտադողու» թերթը հոկտեմբերի 16-ին հաղորդեց, որ ամերիկյան «Դիֆենս նյուզ» թերթին տված հարցազրույցում Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերը հայտարարել է, որ Ռուսաստանը շահագրգռված է Կովկասի ռազմավարական կայունությամբ: Հայաստանի ծավալապաշտական քաղաքականությունը Կովկասը փոխել է մարտադաշտի: Թուրքիան գտնվում է բազմակողմ էրգանի կենտրոնում եւ պետք է շարունակի իր զինված ուժերի արդիականացումը: Չիլլերը հայտարարել է, որ Թուրքիայի կառավարությունը ունակ է առաջիկա 10 տարում 2 մլրդ. դոլլար հատկացնել երկրի զինված ուժերի արդիականացմանը:

Անցյալ շաբաթվա վերջին Թուրքիայի անվտանգության ուժերը քուրդ պարտիզանների դեմ ուղղված պատերազմով այրել են եւս մեկ գյուղ ու գաղթել հարկել գյուղի Թուրքիայի արեւելքում:

Այդ ուժերը շաբաթ օրը կրակի են տվել Թունջելի նահանգի Դերսիմի գյուղի բոլոր վեց տները ու ստիպել մոտակա Արթվա գյուղի հարյուրից ավելի բնակիչներին:

Թուրքիայի ներքին գործերի նախարար Նահիթ Մենթեշեն, ըստ «Վաշինգտոն փոստի» հոկտեմբերի 19-ի համարի հաղորդագրության, հայտարարել է, թե գյուղացիներն իրենք են այրել տները պարտիզաններից փախուստ գտնելու ակնկալիքով:

ԹԱՐԳՄ. ՄԵՐՈՒԺԱՆ ԼԱԶՅԱՆ ՏԵՐՅԱՆ, ՓԱՍՏ

Հուսեյնովին հավատարիմ ուժերը հավաքվում են Դաշքեսանում

ԲԱՔՈՒ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԽԱԲԱՐ ՍԵՐՎԻՍ ՆՈՐԱՅԻՆ ՏՈՒՐԱՆ: Ստացված ոչ պաշտոնական տեղեկությունների համաձայն, նախկին վարչապետ Սուրաթ Հուսեյնովի բազմաթիվ կողմնակիցներ հավաքվում են Բաքվից եւ մեկնում Դաշքեսանի շրջան, որտեղ, ոչ պաշտոնական տեղեկությունների համաձայն, ներկայումս հավաքվում են Հուսեյնովին հավատարիմ ուժերը: Մինչեւ օրս իշխանությունները չեն կարողացել գտնել եւ ձերբակալել նախկին վարչապետին, եւ իրավապահ մարմինների ներկայացուցիչները խոստովանում են, որ չգիտեն նրա տեղը, ոչ դիտորդների կարծիքով, նույնիսկ եթե նրա կողմնակիցները հավաքվում են ինչ որ տեղ, դա հազիվ թե լուրջ խնդիրներ ստեղծի, քանի որ հոկտեմբերյան դեպքերից հետո իշխանությունը զգոն է եւ իրավապահ բաժինը չի տա իրադարձությունների անցանկալի զարգացում:

Գյանջայի ոստիկանության համաձայն, նախկին վարչապետ Սուրաթ Հուսեյնովի ծնողների տանը կատարվել է խուզարկություն: Գաղտնառած հայտնաբերվել է հերոյին զենք, ինչպես նաեւ ժամանակակից զենքի մեծ զինանոց: Առանց փորձառու զենքերի երկրակայության մեջ մտնել իրենց լայն պաշտոնական հարցերը շարունակվում է, ինչպես, թե նրա բոլոր գործերի քանակությունն ցուցակ ծուլեր են:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ԱԶԳ

Միջազգային ռադիոները «Ազգի» խմբագրությունում

Ուրբաթ, նոյեմբերի 14ին եւ երեքշաբթի, նոյեմբերի 18ին, հաջորդաբար «Ազգի» խմբագրություն այցելեցին «Ամերիկայի ձայն» եւ «Ռադիո Ֆրանս» ռադիոծառայությունների ներկայացուցիչները։ Առաջին պատվիրակության մաս էր կազմում «Ամերիկայի ձայնի» տնօրենի արտաքին հարաբերությունների ու վերլուծությունների գծով տեղակալ Վիլյամ Բ. Բելլը եւ Հայաստանում Մ. Նահանգների Ամերիկյան կենտրոնի տնօրեն Էդվարդ Կուլակովսկին, իսկ ֆրանսիական պատվիրակությանը՝ «Ռադիո Ֆրանս էնտերնասիոնալի» միջազգային հարաբերությունների վարիչ Մարի Քրիստին Գրավերոն եւ ձայնագրությունների տեխնիկական բաժնի պետ Ֆրանսիս Այրոն։ Երկու պատվիրակություններն էլ հետաքրքրվեցին «Ազգ» թերթին կից ստեղծվելիք ռադիոծառայության վիճակով, երաժշտական, երիտասարդական եւ լրատվական ծրագրերի բնույթով եւ նախապատրաստական աշխատանքներով։ Նրանք համագործակցության եւ ռադիոծրագրերի փոխանակման ուղիներ առաջարկեցին ապագա ռադիոծառայությանը, հույս հայտնելով ամենամոտ ապագայում այն տեսնել գործողության մեջ։

Այցելություն «Ազգի» խմբագրատուն

Ի հավելումն նախանցյալ օրը մեր հրատարակածի, որտեղ տեղեկություն էինք տվել վերջին օրերին «Ազգի» խմբագրություն եւ ՌԱԿ Հանրապետական վարչության գրասենյակ սփյուռքահայ գաղութներից ժամանած հյուրերի այցելության մասին, տեղեկացնենք, որ անցնող երկու օրերին խմբագրություն այցելեցին ՀԲԸ Միության 78րդ համագումարի մասնակիցներից մի խումբ, որոնց թվում էր ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության անդամ եւ ՀԲԸՄ ի Ֆրանսիայի Երգչախմբային հանձնաժողովի ատենապետ Յակոբ Գասպարճյանը, ՀԲԸՄ ի Շվեյցարիայի մասնաճյուղի ատենապետ Թալին Ափազյան Ուզունյանը, Դետրոյտում ՀԲԸՄ ի Ալեք Մանուկյան վարժարանի տնօրեն Նադիա Սարաֆյանը եւ ամուսինը՝ Ալեք Մանուկյանի ճարտարապետական հարցերի գծով խորհրդական Յովսեփ Սարաֆյանը եւ ուրիշներ։ Նրանք բոլորն էլ հետաքրքրվեցին «Ազգ» օրաթերթի վիճակով եւ արծարծեցին խմբագրության հետ համագործակցությունն ամրապնդելու վերաբերյալ հարցեր։

Չորեքշաբթի օրը խմբագրություն այցելեց նաեւ Հայաստանում Միացյալ Նահանգների երկրորդ քարտուղար Ռոբերտ Պաստերնակը։ Ցավ հայտնելով նախորդ շաբաթ խմբագրատան դեմ կատարված հրձիգության արարքի առթիվ եւ խստորեն դատապարտելով այն, դեսպանատան ներկայացուցիչը հետաքրքրվեց պետական համապատասխան մարմինների՝ այդ դեպքի մասին գործի վերաբերմունքով։ Բացատրություն տրվեց դիվանագետին, որ դա սխալագրությունն ու օրինապահ հարակից մարմինները բծախնդրությամբ առաջ են տանում իրենց հետաքննությունը, թե պետական մարմիններից ո մանք, հատկապես հանրապետության նախագահի մամուլի ծառայության պետը, ոչ միայն հետաքրքրվել եւ ցավ են արտահայտել այդ առթիվ, այլեւ առաջարկել իրենց բարոյական օգնությունը։ Ամերիկյան դեսպանության ներկայացուցիչն իր հետաքրքրությունը բացատրեց մարդու իրավունքների, ազատ խոսքի եւ ժողովրդավարության նկատմամբ ԱՄՆ ի ունեցած նախանձախնդիր նեցուկով։

Սկիզբը էջ 1

ժամը 15ին, չնայած սպասարանի անձրեւին, հանրահավաքն այնուամենայնիվ կայանում է՝ մոտ 1000 գյումրեցիների մասնակցությամբ։ Սակայն այստեղ էլ կրկին հայտնվում է Միխայել Վարդանյանը ու խոստանում հաջորդ օրն իսկ «բոլորին մեկ-մեկ տասկեցնել»։ Հանրահավաքի բոլոր կազմակերպիչները նույն օրը ոստիկանությունից ծանուցագրեր էին ստացել, իսկ անմիջական կազմակերպիչը զորակոչվել է բանակ, եւ մինչեւ հիմա նրա մասին որեւէ տեղեկություն չկա։

Սադոյանի, ում դեմքին, ի դեպ, երեւում էին ակնհայտ բռնության հետքեր, իրեն հարվածելիս Միխայել Վարդանյանը բազմիցս կրկնել է. «Էն դու չէի՞ր, որ ինձ դեմ էիր ճվճվում»։ Բանն այն է, որ ըստ Սադոյանի խոսքերի, Միխայել Վարդանյանի (նա նախկինում եղել է Գյումրիի չեկիստական բաժնի ազդագրեր նկարողը) թեկնածությունը, որպես Գյումրիում ՀՀ կառավարության լիազոր ներկայացուցչի, երեք անգամ քննարկվել է ԳԽ նախագահությունում, եւ միայն երրորդ անգամ, նախագա

մենախոսական ճորտատիրական կարգեր են, եւ փաստորեն ճիշտ էին համարվողները, երբ հայտարարում էին, թե «Լաչինի տերերը մենք ենք»։ Իսկ ովքե՞ր են այս խայտառակ միջադեպի բուն մեղավորները։ Պատգամավորների կարծիքով, դրանք մի քանիսն են. նախ՝ քանի որ հանրապետությունում մեծ եկամուտներ ստանալու աղբյուրները վերջերս սպառվել են, եւ փաստորեն մնացել են միայն առեւտրական վարկերը, ուստի նման միջոցներով փորձում են ստեղծել այնպիսի միջավայր, որ իշխանավորությունը կցա

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

Գյումրիում կերտվում է հանրապետության վաղվա մոդե՞լը

Ծեծված պատգամավորները հուզված են եւ վճռական

Երեւան վերադառնալու ճանապարհին պատգամավորների մեքենաները խարկվում են, իսկ Գյումրիից դուրս գալիս նրանց հետապնդում են 2 մարդատար եւ մեկ բեռնատար մեքենաներ լցված զինված մարդկանցով։ Գյումրիի, ԱԱՊՎ աշխատակիցների ջանքերով պատգամավորները բարեհաջող կերպով հասնում են Երեւան, սակայն հալածողներից չի խուսափում Արթիկի ԱԺՄ ակտիվիստ Պարգեւ Կարդինյանը։ Հարձակվողներն այնուամենայնիվ կանգնեցնում են նրա մեքենան եւ ավտոմատների սպառնալիքով պառկեցնում նրան գետնին։ Այժմանը՝ Դեղոֆի առիթով ՀՀ գլխավոր դատախազը քրեական գործ է հարուցել։

Սակայն արդյոք այսքանով վերջանո՞ւմ է ամեն ինչ։ «Հարձակումը տեղի է ունեցել ժամը 14:20ին, եւ մենք այդ մասին անմիջապես տեղյակ ենք պահել եւ հանրապետության դատախազին, եւ ԳԽ նախագահ Բաբկեն Արարքցյանին, ասում է Արշակ Սադոյանը։ Սակայն հետդարձի ճանապարհին, փաստորեն մի քանի ժամ անց, հարձակումը կրկնվել է»։ Ըստ որոն

հության անդամների վրա ճնշում գործադրելուց հետո, որոշումն ընդունվել է։ Դավիթ Վարդանյանը չկոնկրետացրեց, թե ում կողմից է եղել ճնշումը, սակայն ըստ նրա, այն, որ ճնշում եղել է, խոստովանել են հենց իրենք ԳԽ նախագահության այն անդամները, որոնք առաջին քվեարկությունից հետո փոխել են իրենց կարծիքը։ Իսկ թեկնածությունն առաջ քաշելու նախաձեռնությունը պատկանում է պետնախարար Վազգեն Սարգսյանին։

Ինչպե՞ս են մեկնաբանում կատարվածն իրենք տուժած պատգամավորները, որոնց անձեռնմխելիությունն, ի դեպ, երաշխավորված է ՀՀ օրենքներով (ըստ Դավիթ Վարդանյանի, մոտ 40 րոպե տեւած միջադեպի ընթացքում ոչ մի ոստիկան այդպես էլ չհայտնվեց)։ Արշակ Սադոյանն այն կարծիքին է, թե եթե այսպես շարունակվի, մեզ սպառնում է «բանանային հանրապետության դառնալու ապագան», եւ առավելս ժողովրդավարական ինստիտուտների մասին խոսք անգամ լինել չի կարող։ Նրա գնահատների խոսքերով, Գյումրիում ա

այդ վարկերը տնօրինել կամայականորեն։ Երկրորդ՝ ըստ որոն Սադոյանի, սա պարզապես ընտրություններից առաջ ուժի ցուցադրում էր։ Ինչ վերաբերում է խնդրի քաղաքական կողմին, ապա Դավիթ Վարդանյանի խոսքերով, պարզապես որոշ բանդաներ օգտագործում են ՀՀՇ-ի անունը, որպեսզի իրենց քրեական գործողություններին քաղաքական երանգ տան։

Իսկ ընդհանրապես խնդիրն առավել ընդհանուր է եւ լայնընդգրկուն։ Ըստ նրանց, նույնը ընթանում է տեղական իշխանությունների լրումնացման գործընթաց, եւ դրա դեմ պայքարում բերանցել են եւ կուսակցությունները, եւ խորհրդարանը, եւ զանգվածային լրատվության միջոցները։ Իսկ այն ենթադրությունը, թե Գյումրիում այսօր կերտվում է հանրապետության վաղվա մոդելը, չափից դուրս հոռետեսական է հնչում, բայց անկեղծ ասած, կասկածողի լավատեսության համար տեղ չի թողնում։ Եւ միայն ժամանակը ցույց կտա, թե որքա՞ն լուրջ է խնդիրը, եւ որքանո՞վ են արդարացված հոռետեսական կանխատեսումները։

ԱՄՆ

ՄԱԿ. Աշխատանքը սկսեց առեւտրի արդյունավետության համաժողովը

Նոյեմբերի 17ին Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Օհայո նահանգի Կոլումբուս քաղաքում աշխատանքը սկսեց ՄԱԿ ի Համաշխարհային առեւտրի արդյունավետության համաժողովը, որին մասնակցում են 160 երկրների ներկայացուցիչներ եւ շուրջ 200 խոշոր քաղաքների քաղաքապետեր։ Համաժողովին մասնակցում է նաեւ Հայաստանի Հանրապետության պաշտոնական պատվիրակությունը՝ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի գլխավորությամբ, որն իբրեւ նախագահության խորհրդատու հրավիրված է ՄԱԿ ի կողմից։ ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայությունից «Նոյյան տապան» գործակալությանը հայտնեցին, որ Հայաստանի վարչապետը նոյեմբերի 20ին հանդես կգա ելույթով։ Հայաստանի պատվիրակությունը, որի կազմում են ՀՀ նյութական ռեսուրսների նախարար Վահան Մելքոնյանը, պատգամավորներ Երեւանի քաղաքային

գործկոմի նախագահ Վահագն Խաչատրյանը, Էկոնոմիկայի փոխնախարար Արմեն Դարբինյանը, վարչապետի աշխատակազմի գլխավոր մասնագետ Ստեփան Աղաջանյանը, այս օրերին հանդիպումներ է ունենում աշխարհի տարբեր երկրների պատվիրակությունների, համաժողովին մասնակցող ընկերությունների նախագահների հետ, քննարկելով հաղորդակցության, կապի արդիական միջոցների ստեղծման հարցեր, այդ թվում Հայաստանի կազմակերպությունների հետ համագործակցության հեռանկարներ։ Համաժողովը կարեւոր է նաեւ Առեւտրի եւ մաքսատուրքերի մասին գլխավոր համաձայնագրի (ԳԱՏՏ) հետագա կատարելագործման եւ աշխարհում քաղաքականության ազատ առեւտրի քաղաքականության ճշտման համար։ Այն կարագացնի ԳԱՏՏ ի համաշխարհային համաձայնագրի ստորագրումը։ ԵՏ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ»

Ազգային տուրքի գաղափարը նաեւ Ղարաբաղում

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ԱՐՑԱԽՅԱՆ, ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ։ Այսօր ԼՂՀ Նախարարների խորհրդում «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի տնօրեն Մանուշակ Պետրոսյանի եւ ԼՂՀ ՊՊԿ ի նախագահի առաջին տեղակալ Բորիս Առուշանյանի նախաձեռնությամբ տեղի ունեցավ խորհրդակցություն՝ ԼՂՀ հիմնարկների եւ ձեռնարկությունների ղեկավարների մասնակցությամբ։ Այն նվիրված էր Լեռնային Ղարաբաղում ազգային տուրքի գաղափարի արմատավորման խնդրին։

Բորիս Առուշանյանը նշեց, որ հայությունը մի քանի տարի ուշացել է այս գաղափարի իրականացման գործում, որն ունի ավելի շատ քաղաքական, քան տնտեսական նշանակություն, քանի որ այն ուղղված է ազգի համախմբմանը եւ հայկական երկու պետությունների ամրապնդմանը։ Ըստ որոն Առուշանյանի, ազգային գաղափարների իրականացման խնդրում Լեռնային Ղարաբաղի դերն ավելի մեծ է, քանի որ լինելով ճակատի առաջին գծում եւ իր վրա ընդունելով պատերազմի բեռանու հիմնական հարվածը, արցախահայությունը նպաստում է բոլոր գաղութների քաղաքական եւ տնտեսական կառույցների համախմբմանը։

■ *«Ձմեռ-95» օպերատիվ շտաբից տեղեկացրին, որ մայրաքաղաքում մազութի բաշխումը կսկսվի նոյեմբերի 20ից։ Բաշխումը անմիջական մասնակցությամբ կանեն ամերիկյան կողմը։ Երեւան քաղաքում մազութ կտրվի միայն ջեռուցվող բազմաբնակարան շենքերին գերազանցապես անհատական խցերին։ Իսկ ջեռուցվող բազմաբնակարան շենքերի կսան միայն առավելապես անհատական այն բնակիչները, որոնց բնակարանները չեն ջեռուցվի ջեռուցման ցանցերով։* ՓԱՍ

[illegible]

Վ. Ավոյան. Օրենքը գերագույն իշխանավոր

Նոյեմբերի 20ին աշխատանքը սկսեց ՀՀ ՆԳՆ քննչական վարչության կազմակերպած քննիչների եւ հետաքննիչների գիտագործնական խորհրդաժողովը։ Խորհրդաժողովում ողջույնի խոսքով հանդես եկավ ՀՀ ԳԽ քարտուղար Վազգեն Ավոյանը, որը մասնավորապես ասաց, որ իրավական պետություն կառուցելու համար անհրաժեշտ է գործադիր, օրենսդիր եւ դատական իշխանությունների սերտ համագործակցություն։ Վ. Ավոյանը նշեց, որ բացակայում է «Ոստիկանության մասին» օրենքը, դատական իրավական հայեցակարգը եւ նրա հիմնադրույթները, որը ԳԽ քննարկում է։ Սակայն ՀՀ ԳԽ քարտուղարը հիշեցրեց ՀՀ ՆԳ նախարարի այն խոսքը, թե անգամ եղած օրենքները թույլ են տալիս պահպանել օրինականությունը։ «Մեր գերնպատակն է մարդու իրավունքների պահպանումը, սակայն ոչ ոք չի կարող բացառել, որ կատարվում են անօրինականություններ, որոնք մեզնից յուրաքանչյուրին ցավ են պատճառում, ստվեր են գցում մեր պետության, իշխանության ցանկացած թեւի վրա»։ Նա մեջբերեց հին աշխարհի փիլիսոփաներից մեկի խոսքերը, ով ասում էր. «Ազատ ապրելու համար պետք է դառնալ օրենքի ստրուկը»։ «Եթե կառուցում ենք ժողովրդավարություն, ապա գերագույն իշխանավորը պետք է լինի օրենքը։ Եւ դրանով պետք է առաջնորդվեն բոլորը՝ ՀՀ նախագահից մինչեւ շարքային քաղաքացին», ասաց Վ. Ավոյանը։ ԵՏ

Կամավորականների նոր բաժանմունք

ԱՐԱՐԱՏ, 20 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍ։ Երկրապահ կամավորականների միության նոր բաժանմունքը օրերս ստեղծվեց Արարատի շրջանում։ Նախաձեռնությունը պատկանում էր շրջանային ՆԳ բաժնին։ Ինչպես ներկայացրեց միության բաժանմունքի նորընտիր նախագահ, ՆԳ բաժնի պետ Գ. Գրիգորյանը, իրենց նպատակն է հավաքել այն բոլոր կամավոր ազատամարտիկներին, ովքեր 1988ից ի վեր զենքը ձեռքին պաշտպանել են հայրենիքի սահմանները, եւ ըստ այդմ նրանց ընտանիքներին հնարավոր օգնություն ցույց տալ։ Այս նախաձեռնությունն իրականացնելու համար կամավորների միության անդամները որոշել են տնտեսական գործունեություն ծավալել։ Նախատեսել են ստեղծել դուստր ձեռնարկություններ որեւէ արտադրական ձեռնարկության կից, որի հասույթից գոյացած միջոցները կօգտագործվեն բացառապես բարեգործական նպատակներով։

Միեւնույն ժամանակ, երկրապահ կամավորների նպատակներից մեկն էլ լինելու է դպրոցականների շրջանում ռազմական, բացատրական աշխատանքների ծավալումը։

■ *Հանրապետությունում աշխատող մի շարք բանկերի հետ համաձայնություն կայացված է նաեւ մեր քաղաքային տրանսպորտի գները։ Իսկ այն հարցին, թե հնարավո՞ր է արդյոք, որ բանկերը մեծացնեն վարկի տոկոսը, պատասխանեց վարչության պետ Ա. Զարյանն ասաց, որ իրենք ոչ մի նման հրահանգ չեն ստացել, թեեւ շատ ցանկալի է, քանի որ ներկա գներով վարչությունը ի վիճակի չէ իր աշխատակիցներին աշխատավարձը ժամանակին վճարել։ Ավելին, հնարավոր չէ գնել անհրաժեշտ պահեստամասեր, որոնց կարիքն այսօր մեծապես զգացվում է։* ՓԱՍ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Հեռ. 562941, AT&T (7 8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅՈՒԼԻԵՏ ՊԱՊԻԿՅԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ձեւավորումը ԳԻՆԵԼ ՊԱՊԻՐՅԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային ծառայություն «Ազգ» թերթի
Azg
armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔ

Երեւանը գոտիավորվում է ըստ տարածագնահատման

Հողի կադաստրային գոտի եկամտի եւ հողի կադաստրային արժեքի մասին օրենքի վերաբերյալ ՀՀ կառավարության որոշումից ելնելով, Երեւանքաղգործկոմի մայրաքաղաքի տարածքը բաժանել է հինգ գոտիների։ Յուրաքանչյուրի համար սահմանվել է հողի հարկման տարբեր արժեք։ Ինչպես «Արմենպրեսի» թղթակցին ասաց Երեւանքաղգործկոմի ռեգիոնալ տնտեսական զարգացման վարչության պետ Աշոտ Բաբայանը, քաղաքի տարածագնահատման գոտիավորումը կատարվել է, ելնելով ծայրամասերից։ Ուստի մարտ ուղղագծված են սահմանները։ Հողի հարկի արժեքն ինքնին չափվել է կառավարությունում։

Այսպես, ըստ տարածքների գնահատման, առաջին գոտում, որն ընդգրկում է Երեւանի կենտրոնը, մեկ հեկտարի կադաստրային արժեքը 10 միլիոն 380 հազար դրամ է, որից տարեկան կադաստրային գոտի եկամուտ է սահմանվել 207 հազար 600 դրամ։ Երկրորդ գոտու համար համապատասխանաբար սահմանված է 7 միլիոն 958 հազար դրամ եւ 159 հազար 160 դրամ, երրորդ գոտու համար՝ 5 միլիոն 882 հազար դրամ եւ 117 հազար 640 դրամ, չորրորդի համար՝ 3 միլիոն 460 հազար եւ 692 հազար դրամ, հինգերորդի համար 1 միլիոն 384 հազար եւ 27 հազար 680 դրամ։

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ ԱՊՀ

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ադրբեջան. Քաղաքական շփումներ

Գյանջայի քաղաքական խռովությունից հետո Ադրբեջանում քաղաքական բազմաթիվ կուսակցություններ համատեղ հայտարարություններով հանդես եկան «ծայրահեղական ուժերի» գործունեության առթիվ, որոնք ոտնձգություն են կատարում հանրապետության տարածքային ամբողջականության եւ անկախության նկատմամբ:

Ազգային անկախության կուսակցության ղեկավար Էթիբար Մամեդովը նույնիսկ «հաշտարարի» դերում հանդես եկավ խռովարար Ջավադով եղբայրների եւ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի միջեւ: Իր համար ծանր ժամանակներում հանրապետության նախագահը խորհրդակցություն կազմակերպեց, հրավիրելով նաեւ ընդդիմադիր 12 կուսակցությունների ներկայացուցիչներին:

Սակայն այն բանից հետո, երբ քաղաքական լարվածությունն սկսեց մեղմանալ, Հեյդար Ալիեւը «Ռոյթեր» գործակալությանը տված հարցազրույցում լիովին մերժեց այն փաստը, որ ընդդիմությունը, թեկուզ, իրեն օգնել էր հաղթահարել ճգնաժամը:

Նախագահ Հեյդար Ալիեւին այդ «երախտամոռ» վերաբերմունքը անհանգստացրել է, որովհետեւ այնուհետեւ կ «հենվելով» ընդդիմության հակադրական տրամադրությունների վրա: Մոսկվայում՝ ԵԱՀԽ հարցերի շուրջը բանակցությունների վարի ռուսական կողմից զիջումներ կորզելու նպատակով:

Մինչդեռ Ադրբեջանի բոլոր քաղաքական կուսակցությունները չէ, որ համաձայնության եկան «Գյանջայի ճգնաժամի» հաղթահարման նպատակով նախագահի ձեռնարկած միջոցառումներին: Այսպես, հանրապետության սոցիալ-ժողովրդավարական կուսակցության ղեկավար Արազ Ալիզադեն գտնում է, թե Ադրբեջանի նախագահը պատրաստ է ներքին պայքարն օգտագործել իր քաղաքական հակառակորդների հետ հաշվեհարդար տեսնելու համար, եւ այդ դեպքում հանրապետությունում կհաստատվի դաժան բռնապետություն»:

Խոսելով ներկա պայմաններում Ադրբեջանի սոցիալ-ժողովրդավարների դերի մասին, Արազ Ալիզադեն նշեց, որ իր կուսակցությունը մտադիր չէ մասնակցել այնպիսի միջոցառումների, ինչպիսիք են հանրահավաքները, եւ բոլոր ջանքերը կգործադրի քաղաքացիական պատերազմը կանխելու համար:

Այստեղ դժվար է չանդրադառնալ Ադրբեջանի իշխանական կուսակցությանը, որի հայտարարության մեջ ասված է. «Ադրբեջանի իշխանական կուսակցությունը միանշանակ կերպով դատապարտում է ահաբեկչությունը եւ գտնում, որ զինված ըմբոստությունը, անկախ կազմակերպված կողմից, է արտաքին ուժերի հետ»: Այնուհետեւ հայտարարության մեջ ասվում է, որ «մենք բոլորս պետք է փնտրենք եւ գտնենք այն, ինչը մեզ միավորում է եւ ոչ թե բաժանում, հիմք ընդունելով խաղաղը, որը դեմ է սահմանափակության բոլոր ձեւերին»:

Երբ հաշվի առնենք այն հանգամանքը, որ իշխանական կուսակցությունը հանրապետության վեց ազդեցիկ կուսակցություններից մեկն է, առավել եւս, բոլոր ընդդիմադիր ուժերը կողմնակից են Հեյդար Ալիեւի ձեռնարկած արտակարգ միջոցառումներին: Ընդհանուր առմամբ դա այդպես է: Բայց կա նաեւ մի կարեւոր հանգամանք: Դա այն է, որ «խռովարարներից բացի, Ռուսաստանի հետ բարեկամական կապերի ամրապնդման օգտին հանդես են գալիս նաեւ որոշ քաղաքական ուժեր: Դրանց թվին են դասվում Այազ Մութալիբովին եւ հենց նախկին վարչապետ Սուրաթ Հուսեյնովին պաշտպանող գրեթե բոլոր միավորումները: Դրանից բացի, Ադրբեջանում դիտվում է ռուսական կողմի հետ քաղաքական ուժերի հարաբերությունների որոշ «ջերմացում»: Դրա վկայությունը կարող է ծառայել Ադրբեջանի ժողովրդավարական կուսակցության նախագահ Սարդար Ջալալօղլուի հանդիպումը Ադրբեջանում Ռուսաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Վալտեր Շոնիայի հետ: Հանդիպումը կայացավ կուսակցության կենտրոնակայանում: Ավելի վաղ այդ կուսակցությունը հայտարարել էր, թե ինքը համաձայն չէ «Ժողովրդավարական կոնգրես» միավորման ղեկավարության հետ, որի կազմի մեջ մտնում էր մոտ 22 կուսակցություն: Այսպես, «դարի պայմանագրի» հարցի առթիվ կուսակցության ղեկավարը ժամանակին հանդես եկավ հատուկ կարծիքով: Դրա էությունն այն է, որ քանի դեռ չկա նավթի մասին օրենք, այդ «պայմանագրի» ստորագրումն ապօրինի է»:

Վալտեր Շոնիայի հետ հանդիպման ժամանակ Ադրբեջանի ժողովրդավարական կուսակցության ղեկավարը քննարկեց ռուս-ադրբեջանական հարաբերությունների խնդիրները եւ այդ հարցում Ադրբեջանի ժողովրդավարական ուժերի դիրքորոշումը: Ճանաչելով ադրբեջանական ընդդիմության հակառուսական տրամադրությունները, Վալտեր Շոնիան հայտարարեց. «Հանրապետության ժողովրդավարական ուժերը ոչ կառուցողական եւ անհիմն դիրք են բռնել Ռուսաստանի նկատմամբ»: Անդրադառնալով Ղարաբաղի խնդրի կարգավորման հարցին, Վալտեր Շոնիան ընդգծեց, որ «Մոսկվայում ճշտվելիք Քաղաքական մեծ համաձայնագիրը առաջնային փաստաթուղթ է»:

Ադրբեջանի ժողովրդավարական կուսակցության ղեկավար Սարդար Ջալալօղլուի այն դիտողությանն ի պատասխան, թե վերջերս հանձնախմբի են դարձել Ռուսաստանի պաշտոնական եւ ոչ պաշտոնական անձանց անպատասխանատու հայտարարությունները ընդդեմ արեւմտյան կոնսորցիումի հետ կնքված «նավթային պայմանագրի» առթիվ, եւ հենց դա է Ադրբեջանի ժողովրդավարական ուժերին ստիպում առավել զգուշավոր դիրք բռնել Ռուսաստանի նկատմամբ, Վալտեր Շոնիան պատասխանեց, թե կան «որոշակի արտաքին ուժեր, որոնք ազդում են երկրի քաղաքականության վրա»: Չնայած իր «հաշտարարական» մոտեցմանը, ժողովրդավարական կուսակցության ղեկավարն այնուամենայնիվ ասաց, որ իր կուսակցությունը «չի կարող չհավել Ադրբեջանի ներքին գործերին Ռուսաստանի որոշակի շրջանների միջամտությունը: Ռուսաստանը Ադրբեջանը ճանաչել է գոյություն ունեցող սահմաններով, եւ Կասպից ծովի կարգավիճակի հարցի բարձրացումը փաստորեն տարածքային հավակնություն է»:

ԱՊՀ պետությունների ղեկավարների մոսկովյան հանդիպման նախօրեին տեղի ունեցած այս ամբողջ երկխոսությունը վկայում է, որ Ռուսաստանը ջանում է շարունակել այդ շփումները, որոնցից քաղաքական կողմնակիցների խումբ ստեղծի: Ռուսաստանն ունի Ադրբեջանի հետ փոխհարաբերությունների կարգավորման նաեւ այլ տնտեսական լծակներ: Այսպես, առկա են տեղեկություններ այն մասին, որ Ռուսաստանի ղեկավարության շրջանում հասունանում է Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի փոխադարձ պարտքերի հարցը: Պետդումայի նախագահ Իվան Ռիբկինը հայտարարեց, որ Ռուսաստանը մտադիր է 1994 թ. ֆինանսական տարում որպես օգնություն ԱՊՀ հանրապետություններին արտաքին պարտքերի գծով վճարել 400 միլիարդ ռուբլի: Այդ ձեռնարկումը հազիվ թե վերաբերի Ադրբեջանին, քանզի մինչեւ օրս այդ հանրապետության հետ առեւտրատնտեսական համաձայնագիր չի ստորագրված:

Ըստ երեւույթին, այս հանգամանքը եւ համանման մի շարք պատճառներ պատճառ դարձան, որպեսզի «նավթային պայմանագիրը» առանձնակի հետաքրքրություն չհարուցի Ադրբեջանի քաղաքական կուսակցությունների մեծ մասի շրջանում: Միայն ազգային անկախության կուսակցությունն է, որ հետաքրքրություն է հանդես բերել դրա նկատմամբ:

Ընդհանուր առմամբ բերված բոլոր փաստերը համոզեցնում են այն մտքին, որ Ռուսաստանը ձեռնամուխ է եղել քաղաքական, տնտեսական եւ մյուս ոլորտներում Ադրբեջանում իր շահերի իրականացմանը:

ՌՈԶԱ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ,
Պատմագիտության թեկնածու

ՍՏԱՄԲՈՒԼԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Տարաձայնությունները խանգարում են թյուրքական ընդհանուր շուկայի ձեւավորմանը

Թյուրքալեզու երկրների ղեկավարները Ստամբուլի հանդիպման ժամանակ պատրաստվում են կրկնել կոչել 1992 թվականին Անկարայում ստորագրված բազմակողմանի համագործակցության վերաբերյալ համաձայնագիրը: Այս երկրները, բացի ընդհանուր արմատներից, լեզվից եւ ուսուցման միասնական ծրագրից, ոչնչով չեն կարող պարծենալ: BBC ռադիոկայանի հոկտեմբերի 18-ի հաղորդման համաձայն, թյուրքական ընդհանուր շուկայի կազմավորմանը խանգարում են նաեւ Անդրկովկասի խնդիրների լուծման մերողներում եղած տարաձայնությունները, միջինասիական նախկին խորհրդային հանրապետությունների նկատմամբ ունեցած Ռուսաստանի վերաբերմունքը:

Հանդիպումից առաջ տարածված հայտարարության մեջ ասվում է, որ 6 նախագահներ կքննարկեն ղարաբաղյան ճգնաժամի կարգավորման շուրջ կոնկրետ քայլերի հարցը, սակայն հենց այդ հարցում հեշտ չէ համաձայնություն ձեռք բերել: Ղազախստանի, Կիրգիզստանի եւ Ուզբեկստանի առաջարկած ճգնաժամերի կարգավորման մերողները էապես տարբերվում են Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի դիրքորոշումներից: Թուրքիան ձգտում է Ղարաբաղի խաղաղարար համակազմում իր ուժերի ներկայության վրա: Կան նաեւ հակասություններ ադրբեջանական նավթային պայմանագրի առթիվ:

Գնալով Ռուսաստանի հետ՝ Ղազախստանը եւ Թուրքմենստանը նույնպես կասկածի տակ են առնում Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի Կասպից ծովի նավթի արդյունահանման եւ առաքման իրավասությունը, առանց իրենց մասնակցության:

«Ռոյթեր» գործակալության համաձայն, գագաթաժողովի մասնակիցները զգուշություն էին ցուցաբերում Ռուսաստանին վերաբերող հարցերի վերաբերյալ հայտարարություններ անելիս: Հանդիպման ժամանակ ընդունվեց հայտարարություն, որի հիմնական հարցերն էին տարածաշրջանում նավթի տեղափոխման հիմնահարցերը եւ Ղազախստանի ու Ադրբեջանի հակամարտությունը: Մեկնաբանները նշում են, որ գագաթաժողովը իրականացնում են առաջացուցելու համար թյուրք երկրների հավասը Թուրքիայի նկատմամբ:

«Մենք սերտ հարաբերություններ ունենք այս երկրների հետ, եւ այս գագաթաժողովը միջոց է ցուցադրելու այդ», հայտարարել է թուրքական արտգործնախարարության ներկայացուցիչ Ֆերխաթ Ատամանը:

Այդ հանդիպումն անցավ Ռուսաստանի կողմից Ադրբեջանի եւ արեւմտյան ընկերությունների միջեւ 7 միլիարդանոց նավթային համաձայնագրի չճանաչման ֆոնի վրա:

«Թուրքիան կարեւոր դեր է խաղում թյուրքալեզու երկրների համար եւ կամուրջ է Արեւմուտքի հետ: Այն նաեւ տնտեսական գործընկեր է, որը կարող է աջակցել այդ երկրների զարգացմանը», հայտարարել է Ս. Կոհենը:

Թուրքիան 886 մլն. դոլլար վարկ տրամադրեց թյուրքալեզու երկրներին: Թուրք գործարարներն այդ լուրն ընդունեցին գոհունակությամբ:

ՏԱՄԱՌՈՏ

Էստոնիա. ժողովրդագրական ծանր վիճակ

ՏԱԼԼԻՆՆ, 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ-ԻՏԱՐ-ՏԱՍՍ: Անկախության վերականգնումը խիստ բացասաբար է անդրադարձել Էստոնիայի ժողովրդագրական իրավիճակի վրա, գտնում են էՀ վիճակագրության դեպարտամենտի աշխատակիցները: Հաշված է, որ յուրաքանչյուր երեք ամուսնությունից երկուսն ավարտվում է ամուսնալուծությամբ: Այսպես, այս տարվա առաջին կեսում 1,5 միլիոնանոց հանրապետությունում 2976 ամուսնալուծություն է գրանցվել եւ միայն 3282 ամուսնություն: Բացի այդ, խիստ նվազել է նաեւ ծնելիությունը:

Կիրգիզստան. Թալանում են ամեն ինչ

ԲԻՇՔԵԿ, 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ-ԻՏԱՐ-ՏԱՍՍ: Կիրգիզստանում պատվոր չափերի է հասել գունավոր մետաղների հափշտակումը՝ դրանց հետագա արտահանման եւ վաճառքի համար: Տեղական տնտեսականների համար առավել ժողովրդակա-նություն է վայելում պղնձալարը: Կողոպտիչները չեն խնայում նույնիսկ իշխանությունների ունեցվածքը, վերջերս առանց քարշ համախականության հետա... խուսային կապի մնացին կառավարական ամառանոցները եւ նույնիսկ ազգային անվտանգության ղեկավարի տեսչությունը:

Մոսկվա. Լրագրողների պատրաստման ֆրանսիական կենտրոն

ՄՈՍԿՎԱ, 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Հոկտեմբերի 18-ին Մոսկվայի Մ. Լոմոնոսովի անվան պետական համալսարանում բացվել է լրագրողների պատրաստման ֆրանսիական կենտրոն: Այն նախատեսված է ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետի ասպիրանտների համար, ինչպես նաեւ բաց է այլ բուհերի ուսանողների եւ լրատվական միջոցների աշխատակիցների համար: Այստեղ կարելի է հանդիպել ֆրանսիացի դասախոսների, ինչպես նաեւ Մոսկվայում աշխատող ֆրանսիացի թղթակիցների:

ՔՐՆԱԿԱՑՈՒՄ

Ռուսաստանն ուզում է զենքի համաշխարհային շուկայում իր բաժինը հասցնել 15 տոկոսի

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ: Ռուսաստանի արդյունաբերության պաշտպանական ճյուղերի պետական կոմիտեի նախագահ Վիկտոր Գլուխիխը գտնում է, որ 1994 թ. ռուսական զենքի արտահանությունը կկազմի 3,2–3,4 մլրդ. դոլլար: Անցյալ տարի այն կազմեց 2,5 մլրդ. դոլլար: Գլուխիխի կարծիքով, 1995 թ. Ռուսաստանի արտահանությունն այս տարվա համեմատությամբ կաճի եւս 30 տոկոսով:

Զենքի համաշխարհային շուկայում Ռուսաստանի բաժինը պետք է կազմի 15 տոկոս, հայտարարեց նա: 80-ական թթ. վերջերին նախկին ԽՍՀՄ-ին բաժին էր համաշխարհային ամբողջ զինավաճառքի 38 տոկոսը, սակայն 90-ական թթ. սկզբներին այդ ցուցանիշը իջավ 5 տոկոսի:

Գլուխիխի խոսքերով, համաշխարհային շուկաներում առավել հայտնի են ռուսական ռազմական նավերը (հատկապես ՄԻԳ–29Մ-ը), համակարգային կրակի համակարգերը, C-300 զենիթային համալիրները, ռազմանավերը եւ կապի միջոցները: Նա ռուսական զենքի հիմնական շուկան է համարում Մերձավոր Արեւելքի երկրները, Հնդկաստանը եւ Չինաստանը: Դրա հետ մեկտեղ Գլուխիխը նշեց, որ մեծ զենքեր են առնում Լատինական Ամերիկայի, Միջին Արեւելքի եւ Հարավարեւելյան Ասիայի երկրները:

Կառքերի արտահոսքի պատճառով երկրի պաշտպանական ճյուղերը կորցրել են գիտական ներուժի 16 տոկոսը, ասաց Գլուխիխը: Նա խիստ կարեւոր համարեց Բոլոր երկրների ուշադրությունը, որին համապատասխան պաշտպանության կարիքներին հատկացվող միջոցների մինչեւ 10 տոկոսը կտրամադրվի գիտահետազոտական եւ նախագծային աշխատանքների ֆինանսավորմանը:

ՄՈՍԿՎԱ

Պետդումա. Փախստականների եւ գաղթականների հարց

ՄՈՍԿՎԱ, 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: Որպես Պետդուման վավերացնում է փախստականների եւ գաղթականների մասին միջազգային համաձայնագրեր: Ինչպես մի շարք համաձայնագրեր այդ մասին առաջարկում են, ապա ԱՊՀ գործերով եւ հայրենակիցների հետ կապերի հանձնաժողովի նախագահ Կոնստանտին Զատուլինը, խորհրդարանականների քննարկմանը կներկայացվեն գաղթականների ներգաղթի եւ իրավունքների պաշտպանության եւ գաղթի կարգավորման մասին Տաջիկստանի, Լատվիայի, Վրաստանի եւ Թուրքմենստանի միջեւ կնքված համաձայնագրեր, ինչպես նաեւ Ռուսաստանից Էստոնիա եւ Էստոնիայից Ռուսաստան տեղափոխվող անձանց աջակցման մասին համաձայնագիր: Բացի այդ, պատգամավորները կքննարկեն Ռուսաստանի եւ Տաջիկստանի միջեւ երկքաղաքացիության հիմնահարցի կարգավորման եւ քաղաքացիների իրավունքների պաշտպանության մասին ԱՊՀ տվյալ աջակցության մասին ԱՊՀ շրջանակներում ստորագրված համաձայնագրեր: Զատուլինի կարծիքով, այդ համաձայնագրերի վավերացման հետ կապված խնդիրներ չեն լինի:

ԿԻԵՎ

Կոմկուսի հարցում կեղծարարություն

ԿԻԵՎ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ-ԻՏԱՐ-ՏԱՍՍ: Հոկտեմբերի 19-ին Ուկրաինայի խորհրդարանը պատգամավորական էթիկայի եւ օրակարգի հարցերով մշտական հանձնաժողովին հանձնարարել է հետաքննել հոկտեմբերի 18-ի քվեարկության արդյունքների կեղծման փաստերը: Այդ օրը քվեարկության էր դրված Ուկրաինայի կոմկուսի արգելման որոշումը չեղյալ հայտարարելու հարցը: Քվեարկված նվագագույնը 12 պատգամավորներ այդ նիստին չեն մասնակցել: Եւ դա այն դեպքում, երբ որոշիչ դեր խաղաց երեք ձայն: Խորհրդարանի խոսնակ Ալեքսանդր Մորոզը հայտարարեց, որ չի ստորագրի այդ փաստաթուղթը, քանի դեռ հայտնի չեն ստույգ արդյունքները:

digitised by A.R.A.R.@

Հայաստան

Այժմ ի հանրահավաքներն ամենևին չակագանք շատ բան են հիշեցնում: Մենք արդեն գրել ենք այն մասին, որ երկ անցնենք 1988 թվականի հանրահավաքներից հետո անցած տարիների տարբերությունը, սակայն այս տարվա հանրահավաքները արտաքուստ գրեթե ոչնչով չեն տարբերվում դրանցից: Տարբերությունը բերեւս միայն հայհոյական արտահայտություններն են: Բայց դա միայն առաջին տպավորությունն է: Իրականում առկա է բավական խոր տարբերություն: Բանն այն է, որ 1988 թ. հանրահավաքները հագեցած էին մի շարք չլուծված ազգային հիմնահարցերի քննարկմամբ. սա առաջին հանգամանքն է: Երկրորդ, հանրահավաքներն առաջ էին քաշում մեծամասնությանը հուզող օրախնդիր բնույթի գաղափարներ, այն է՝ Ղարաբաղի վերամիավորման, բնապահպանական ամենատարածված վարխտերն է: Ինչպես արդեն գրեցինք, ղեկավարների ընտրությունն ողեկցվում է բռնաճնշական միջոցառումներով, որոնք կյանքի ողեկցր ասանալով կարող են դեռ երկար ողեկցել ձևավորված կառավարող վերնախավին իշխանությունն ամրապնդելու համար հետագա պայքարում:

Որոշակիս հռետորները իրենց զարգացման մեջ բավական բարդ ուղի են անցել: Մեր ներկայիս «նոր» քաղաքական գործիչների ձեռավորումը տեղի է ունեցել հենց հրապարակներում, որանց խոսքին և տեղեկատվությանն ուղղակի ունկնդրող հասարակական բոլոր ժառանգած ներկայությամբ մանի որ կոմունիստական ղեկավարությունը լիովին արհամարհել էր հանրահավաքներին վերաբերող բոլոր հաղորդումները և լրագրային հրապարակումները, այնպես որ համեմատաբար անհայտ տեղհռետորների այդ «համաստեղությունը» վաղուց մաշվել է, որ ապագա խորհրդարանում իրենց ընտրելու է հենց այդ ժողովուրդը, որի առաջ կան շահերը հազիվ թե համընկնեն այսօրվա հանրահավաքների «հռետորական կարողության» իշխանության ղեկին ձգտող ներկայացուցիչների շահերին:

Հանրահավաքների մասնակիցների արձագանքը 1988 թ. նման միանշանակ հիացական չէ: Նրանցից շատերն ասում են, որ «երբ հռետորներին օգնեն հասնել իշխանության ղեկին, նրանք ննաղեսվող իշխանություններից ավելի լավ չեն լինի, մանավանդ որ նրանցից գրեթե յուրաքանչյուրը ժամանակին որոշակի պաշտոն է զբաղեցրել»:

Պարզվում է, որ այսօրվա հանրահավաքները հավաքում են միայն քաղաքական հույզեր, չէ՞ որ հանրահավաքում ավելորդ բոլոր խոսքո-

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հանրահավաքների ֆենոմենը

կան անվտանգության և վնասակար արտադրությունների փակման, քաղաքական և տնտեսական համակարգի բարեփոխման և շատ այլ: Այդ բոլորի ամբողջությունն էր, որ հանրահավաքներին էր բերում գրեթե ամեն տարիքի հարյուր հազարավոր մարդկանց: Ներկայումս վիճակը այլ է, միանգամայն հակառակի պատճառներով: Թե՛ մարդկանց թիվն է պակաս և թե՛ մասնակիցների այժման էլ տարբերույթ չեն. նրանք հիմնականում 50-ից բարձր տարիքի սերնդի ներկայացուցիչներ են: Պատճառներին մանրամասն չենք ուզում դրան անդրադառնալ: Նշենք կարևորը:

1988 թ. հանրահավաքներում և լույս էին ունենում չարտասովորված ինքնեկության տեր մարդիկ՝ գիտնականներ, գրողներ, բանակի դասախոսներ և այլն: Նրանցից լավ լսելի էին, մեր ազգային բոլոր արժեքների վրա կառուցված: Այս ամենը ուղեկցվում էր խաղաղ մեր ազգային ինքնագիտակցության զարթնքի և բյուրեղացման գործում: Շատ չափավոր «հայհոյանքներ» էին հնչում հիմնականում Մոսկվայի և տեղերում նրա դրածոների հասցեին: Այս ամենը զրկված էր բնակչության լայն խավերի ուշադրությունը, որը տակավին զերծ էր կենցաղային բազմաթիվ դժվարություններից, որոնք անխուսափելիորեն ի հայտ եկան ավելի ուշ: Հանրահավաքների միտինգներն ու նրա նախկինները կիրառելիքին նաև հանրապետության խորհրդարանի պատգամավորներ: Այսպես, բողոքներ մի հայի ժողովրդի ընտրյալներ խորհրդարանի պատգամավորներ, կարողացան «կենտրոնացնել» իրենց առաջարկությունները, երբեմն վարկաբեկելով բոլոր նրանց, ովքեր բնդդիմանում էին դրան: Անցյալի այդ փորձը վկայում է, որ քաղաքական «դաստիարակությամբ» կամ կրթությամբ, խմբակային նախապաշարմունքներով և կոնկրետ հանգամանքներով չկաշկանդված դրսեւորումը մի նոր ժամանակ միշտ էլ հաղթահարում է իր ճանապարհի խոչընդոտները:

Հանրապետության նախկին խորհրդարանի կազմը այլի էր ընկնում համամիութենական վայելչի անցյալով. ասել նոր կազմին ևս հատկանշ էին պատգամավորություն, լրջություն և զսպվածություն: Նախկին կազմն անկեղծորեն «զարմանում էր» նոր ընտրյալների յուրաքանչյուր կոչից, փանում էր սկզբում «չմիջամտել», իսկ այնուհետև պարզապես «կոչի» էր հնչեցնում, ուղղակի վերջնականապես չխեղդված «ժողովրդի բռնապետը» և յարձանակն նրա արդյունավետին:

Հետխորհրդային հասարակության մեջ ԱԳՀ երկրների քաղաքական փորձը վկայում է այն մասին, որ դրանցից իրեն ասպարակցված կոսմոլոգիայի կարևոր էր սահմանել միայն հանրահավաքներում նրանք ունեցածներից:

Ներկայումս ժողովուրդը հանրահավաքի է գնում նույն պատճառներով, միայն թե նրան այժմ զբաղեցնում այդ բանին է դրդում նրանց ռականերգիայի բացակայությունը, բարեկեց ու հանդեսների բանկարությունը: Այսօր հանրահավաքների մասնակիցները հիմնականում մայրաքաղաքի կենտրոնի բնակիչներն են, քանի որ ներկայումս տրանսպորտով երթևեկելը նույնպես շատ բանկ է նստում: Ընդհանուր առմամբ հանրահավաքները նախկնաւաք ժողովրդավարության նվաճումներից են, թեև մեր իշխանությունները «նպաստավոր» են վերաբերվում ներկայումս անցկացվող հանրահավաքներին: Ուզում եմ ասել, որ նախկին Միության մյուս հանրապետություններում նման վերաբերմունք չկա: Օրինակ, Մոսկվայում անցկացվում են ինչպես ընդդիմության, այնպես էլ Բորիս Ելցինի քաղաքականության կողմնակիցների հանրահավաքներ, և բնակչությունը դրանց արձագանքում է օժանդակ ու համակրանքով:

Հանրահավաքների հոգեբանական ֆենոմենը հետևյալն է. ժողովրդի հետ շփվելիս ելույթ ունեցողները լսում են միայն հավանության արտահայտող բացականչություններ, որոնք իրենց համար աստիճանաբար ստեղծում են ժողովրդի շահերի անկեղծ մարտիկի կերպար: Իսկ ով հաճախ չէ, բոլ չգա հանրահավաքին: Սա է չգրված օրենքը:

Հանրահավաքի մասնակիցների վրա որոշակի ազդեցություն է գործում նաև բոլոր հռետորների անցյալը, բայց այժմ արդեն բացասական առումով: Նկատի ունենք այն հանգամանքը, որ այս տարվա հանրահավաքներում ելույթներ են ունենում գործադիր և օրենսդիր իշխանությունների կառույցներում որոշակի պաշտոններ զբաղեցրած կամ զբաղեցնող հռետորներ: Հավանական է, որ նրանք ձեռքի տակ ունեն չափազանց շատ վարկաբեկիչ փաստեր, բայց նրանց վերաբերյալ ևս վարկաբեկիչ փաստեր ունեն ոչ միայն «վերևները», այլև ժողովուրդը: Օգոստոսին կայացած ԱԺՄ-ի հանրահավաքներից մեկի ընթացքում կին մասնակիցներից մեկը մեզ պատմեց, թե ինչպես ինքն դիմել է իրենց ընտրատարածքի պատգամավորին, խնդրելով միջնորդել որոշակի գումար փոխ-ինչ բարեկամին ցրտաշունչ կենցաղային պայմանները դրսևորելու պահերի: Պատգամավորը պատասխանել է. «Ես զբաղված եմ միայն երկրի արտաքին քաղաքականությամբ»: Վստահ եմ, որ հանրահավաքներում նման փաստեր շրջանառության մեջ է դրված նաև մյուս ելույթ ունեցողների վերաբերյալ: Անեն ինչից երևում է, որ տրանսպորտի խնդիրներ ստեղծվում են մարդկանց: Բայց հանրահավաքներում ելույթ ունեցողները, հաշվի առնելով իրենց կողմնակիցությունը իշխանությունների օրինական փոփոխմանը, լավ երեւույթներ, շատ են «փանում» իշխանություններին «խաղից դուրս» վիճակում դնել դեռ մինչև ընտրությունները, մոռանալով այն մասին, որ շատով իրենք ևս այն ասպետ կառաստավորվեն, որ կարող են չընտրվել, քանի որ «տերը համար փող փորողը...»:

Հանրահավաքների ներկա միտումները հուշում են, որ ժողովրդի քաղաքական ակտիվության բարձրացման ուղղված այս գործելակերպը, կխանգեցնի հակամարտության հետագա սրման, արանձին անվերահսկելի բախումների և ի վերջո զգալիորեն շփլացնելով քաղաքական մրցությունը հանրապետությունում ի ռազմական զգալի սառնությանը: Դա կխանգեցնի միայն արտաքին քաղաքական ճնշումների մեծացմանը, մեզ համար խիստ կարևոր Ղարաբաղյան խաղաղ կարգավորման գործընթացում: Նույնիսկ հայրենիքներին (Արկադիա, Ջեյմս, Վրաստան, Ադրբեջան) և սովորենք նրանց սխալներից:

Մենք գտնում ենք, որ այսօր անհրաժեշտ է ղեկավարության և հասարակության փոխհարաբերությունների նկատմամբ նոր հայեցակետ: Վերջին հաշվով պետք է դադարել հասարակությունը համարել միայն քաղաքականության օբյեկտ, իսկ ժողովրդի քաղաքացիական ակտիվությունը միայն ժամանակ առ ժամանակ բույլատրելի անհրաժեշտություն (ընտրություններ, հանրաքվե և այլն):

Հարկավոր է նոր, խոր ժողովրդավարական քաղաքականություն, որի մշակմանն ու իրականացմանը պետք է կարողանան մասնակցել բոլոր նրանք, ում համար թանկ է մեր անկախ պետականության կայացումը: Անհրաժեշտ է քաղաքական նոր ոճ: Կամք է հարկավոր իշխանության և ժողովրդի միջև առկա բոլոր խոչընդոտները վերացնելու համար: Պատրաստակամություն է պետք վարից վեր իշխանության բոլոր մարմինների գործունեությունը հանրային վերահսկողության առջև լիովին բացահայտելու համար: Հարկավոր են նաև նման վերահսկողության արդյունավետ ձևերի ու ուղիներ:

Այս ամենն անհրաժեշտ է, երբ մենք ուզում ենք մեր ժողովրդավարական պետությունը կառուցել ամուր ու ռեալ հիմքի վրա: Ուրախ ջամբ այլևս չկա, քանզի «պատմության անիվն անհնար է շրջել»: Հարկավոր է միայն առաջ գնալ, բայց զգուշորեն և վստահելով մի միանց:

ՌՈԶԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Պատմագիտության թեկնածու

ՇՐՋԱՆՆԵՐ

Շիրակ. Կառնուտի ջրամբարը պաշտպանության կարիք ունի

70-ական թվականներին կառուցված Կառնուտի ջրամբարը, որի ջրերով հազարավոր հեկտարներով հողատարածություններ են ոռոգվում Ախուրյանի և հարևան Արփիկի ու Ամասիայի շրջաններում, Գյումրիում ու մերձակա շրջաններում և հայտնի լինելով նաև իր համեղ ձկնատեսակներով, տարվա գրեթե բոլոր եղանակներին դեպի իրեն է ձգում ձկնորսության սիրահարներին: Տեղավորվելով ափի ողջ երկայնքով, նրանք ամեն օր լուսաբացից մինչև ուշ երեկո կարթով ձուկ են բռնում՝ վայելելով կապույտ լճի կենարար գեղեցկությունը:

Ցավոք, պատահում են և չափավոր որսով չբավարարվողներ, որոնք տասնյակ մետրանոց մանրահյուս ցանցեր են նետում՝ համախ իրենց հարկավոր ձկան հետ ափ հանելով ու ոչնչացնելով նաև մատղաշ մեծ խմբակություն: Բայց սա դեռ, պարզվում է, յուրյաց փոփրացույն է: Երբ այս կերդ վնաս է հասցվում լճի կենդանական աշխարհի բնական վերարտադրությանը, ինչը պակաս դատապարտելի չէ, ապա լճի բուն գոյությունը կարող են լուրջ սպառնալիք դառնալ մի խումբ վայ-ձկնորսների կողմից մի քանի ձկան համար այստեղ կատարվող պայթեցումները, որոնք որոշ ժամանակից ի վեր սկսել են պարբերական բնույթ կրել: Հայտնի է, որ այս ջրամբարում նրա գործարկման ժամանակվանից առկա է ջրի ներքին հոսակորուստ, և վտանգավոր անհայտ խորշերի դեմն առնելու համար այստեղ ամեն տարի հակաֆիլտրացիոն աշխատանքներ էին կատարվում, ծախսվում էին ֆինանսական ու նյութական զգալի միջոցներ, որոնցից այսօր դժվար է գտնել: Ասում են՝ լճի պատվարն էլ մի մասում փոխորինել նստվածք է տվել: Դժվար չէ պատկերացնել՝ երբ հանկարծ, Աստված չանի, խան միլիոն խորանարդ մետրից ավելի ջրատարողությամբ բարձրադիր լճին մի բան պատահի, դա ինչ կարող է արժենալ նրանից ցած գտնվող բնակավայրերի, դրանց թվում գուցե նաև Գյումրի քաղաքի համար: Չենք ուզում չափազանցնել, բայց երբ նման բեկուց վտանգ իրոք մի փոքր գոյություն ունի, պայթեցումներն անշուշտ բազմապատկում են, իսկ երբ գոյություն չունի՝ ստեղծում են այն: Մանավանդ որ դրանք, ականատեսների վկայությամբ, կատարվում են հենց պատվարի մոտ: Կատարվում են օր ցերեկով, բոլորի աչքի առաջ: Իսկ որսագողերը ամենաթողությունից ու անպատժելիությունից ավելի անբարտավան են դառնում. մի անգամ նրանցից մեկն իրենց արված դիտողությանը պատասխանել է, թե «ուզենանք պատվարն էլ կպայթեցնենք»...

Սեպտեմբերի վերջին օրերին կրկին առիթ ունենալով այցելելու Կառնուտի ջրամբար, իմացանք, որ նրա ափերին մեկ-մեկ սկսել են ոստիկաններ երեւալ: Բայց դա ակներեւաբար քիչ է, քանի որ լճում կատարվող պայթեցումներն էլ դարձել են առավել հաճախակի: Թվում է՝ ժամանակն է, որ Ախուրյանի շրջանային մարմինները լուրջ հիմքի վրա դնեն ջրամբարի պահպանության գործը, հարկ եղած դեպքում կարողանան բռնել չարագործ ձեռքը: Ի դեպ, այդ են պարտավորեցնում նաև Արփիկի ջրամբարի դեպքը, դրանից հետո կառավարության հրապարակած հատուկ որոշումը:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Զանգեզուր. ՄԱԿ-ի նորաբաց գրասենյակները կարգավորում են օգնությունը

Սեպտեմբերի 22-ին Սիսիանում բացված Զանգեզուրի տարածաշրջանի ՄԱԿ-ի փախստականների հարցերով բարձրագույն կոմիսարիատի գրասենյակի տնօրեն մադամ Փեյնը ասաց, որ մասնաճյուղի նպատակն է հավաքել Վայքում, Եղեգնաձորում, Գորիսում, Կապանում, Մեղրիում բնակվող փախստականների վիճակագրական տվյալները և օգնել նրանց զբաղվելու ձեռնարարությամբ ու արտադրությամբ:

ՄԱԿ-ի փախստականների հարցերով գերագույն հանձնակատարի Երևանի գրասենյակի իրավաբանական հարցերի գծով պատասխանատու Ադրիանո Սիլվեստրի ասելով, համանուն գրասենյակ է բացվել Սևանում, իսկ առաջիկայում՝ նաև Սպիտակում և էջմիածնում: Նորաբաց գրասենյակները, որոնց պատասխանատուներին նշանակում է ՄԱԿ-ի կենտրոնական կայանը, պետք է զբաղվեն ոչ միայն կարճաժամկետ (օգնությունների բաշխումով), այլև երկարաժամկետ օգնության (բնակելիների, կենցաղային պայմանների բարելավման, փոքր ձեռնարկությունների ստեղծում) խնդիրներով: Նրա ասելով, գրասենյակները կհավաքեն շրջաններից ստացված տեղեկությունները, առաջարկները և առաջնային հարցերը կներկայացնեն հանրապետական գրասենյակ: «Կատարվում է նաև յուրահատուկ վերահսկում. ովքեր են ապրում բնակավայրում, նրանց սոցիալական, ընտանեկան վիճակը, կազմը»:

Այս ամենի շնորհիվ օգնությունը փախստականներին և բնակչության կարիքավոր առանձին խավերին ավելի արդյունավետ կկազմակերպվի, արագ գալի համար անհրաժեշտ հետեւություններ կարվեն: Դա թույլ կտա լավ նախապատրաստել համաշխարհային պարենային ծրագրով օգնության բաշխմանը՝ 150 հազար փախստականների, զոհվածների ընտանիքների, միայնակ կենսաթոշակառուների, սահմանամերձ շրջաններում ապրող բնակիչներին: Սպիտակում և էջմիածնում կկազմակերպվեն անասնապահական և թռչնաբուծական տնտեսություններ, Մեղրիում արդեն գործում են մրգի չորանոցներ:

Տեղահանությունները մեղմացնելու նպատակով ուշադրություն է դարձվում բնակավայրերի կենցաղային պայմանների բարելավման, էլեկտրական գծերի, խմելու և ոռոգման ջրատարների անցկացման և հների վերականգնման հարցերին:

Վերջերս ավարտվեց Եղեգնաձորի Վարդահովիտ գյուղը խմելու ջրով ապահովելու դժվարին գործը՝ տեղական մարմինների օգնությամբ: «Հանրապետության 30 գյուղերում, որ մասամբ կամ լրիվ բնակեցված են փախստականներով, կկատարվեն այդ տիպի աշխատանքներ»:

Սահմանամերձ մի քանի բնակավայրերի ավելի քան 230 ընտանիքներ ստացել են անհրաժեշտ շինանյութ՝ ավերակություններից տուժած տները վերականգնելու համար: Փախստականների օգտագործմանն է հանձնվել ավելի քան 400 վագոն տնակ:

ՅՈՒՐԻ ՄԱՆՎԵԼՅԱՆ

Ինչու՞ է փակվել Ստորգետնյա անցումը

Երկաթգծի կայարանամերձ հրապարակ մտնողներից շատերը երևի հաճույքով նկատած կլինեն, որ Սասունցի Դավթի արձանի պատվանդանից բխող ջուրն արդեն լցվում է վաղուց ի վեր դատարկ ավազանը: Նման անակնկալից հանկարծակիի եկած նրանք կփորձեն մտնել մետրոյի ստորգետնյա անցում, սակայն այս անգամ կզարմանան՝ հանդիպելով «Նորոգում» բառը կրող մետաղյա պարսպին, ուստի հարցուփորձ անելով պետք է երկաթգծի մի կառամատույցից անցնեն մյուս կառամատույց և իջնելով կիսախավար աստիճաններով, ծխախոտի արկղերի և տարբեր տեսակի սեղանիկների միջեւ գտնվող նեղլիկ ճանապարհով մտնեն մետրո:

Այս ճանապարհը անցնողներին շտապում ենք հայտնել, որ երկաթգծի պետական վարչության պետի տեղակալ պրն. Գաբոյանը տեղեկացրեց, թե ստորգետնյա անցումը փակված է սանիտարահիգիենիկ վիճակի և նորմատիվների խախտման պատճառով: Այնտեղ գտնվող խանութների տերերին առաջարկվել է խանութները դուրս բերել առանց ոստիկանության միջամտության:

Մասնագետ դիզայներների օգնությամբ կատարվելու են ներքին հարդարանքի աշխատանքները: Պրն. Գաբոյանը նշեց նաև, որ կապեր են ստեղծվել տեսախցիկների հետ, որպեսզի կարգի բերվի կայարանամերձ հրապարակի երթեւեկությունը: Ենթադրվում է, որ նշված աշխատանքները կտևեն մոտավորապես մեկ ամիս, սակայն հույսեր կան, որ դրանից հետո ժողովրդի համար անվտանգ կլինի անցնել կայարանամերձ հրապարակով և հանգիստ մտնել ստորգետնյա անցում: Դա ասենք նաև, որ այնտեղ առաջվա պես լինեն շուրի զարդահրապարակ, աղտոտությունը և մթությունը:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Աշխ

միջազգային

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Հելմուտ Քոլ. «Աննշան առավելությունն ակնհայտ պարտությունից լավ է»

Գերմանիայում քաղաքական կուսակցությունների նախընտրական արշավն արդեն հետեւում է մնացել: Սակայն դրա արդյունքները վկայում են երկրի հեռանկարային զարգացման որոշակի միտումների մասին: Ճիշտ է, կառավարող կոալիցիային հաջողվեց Բունդեսթագում պահպանել իր մեծամասնությունը, բայց ներկայումս դա խիստ աննշան է (ընդամենը 10 տեղի առավելություն): Նախկինում կառավարող կոալիցիայի մեծամասնությունն արտահայտվում էր 134 մանդատի առավելությամբ:

Այսպիսով, կառավարող կոալիցիայի ղեկավար եւս չորս տարի կկառավարի այդ կոալիցիան: Ու թեեւ կանցլեր Հելմուտ Քոլը խոստացել է, որ 1998 թ. ինքը չի առաջադրի իր թեկնածությունը, նրա կառավարման առաջիկա չորս տարիները այնքան էլ հանգիստ չեն լինելու: Փոքր առավելությունը արտահայտում է քաղաքական ուժերի հենց այն անկայուն հավասարակշռությունը, որն առկա է Գերմանիայում: Ինչպես նշում են տեղացի դիտորդները, Բեռլինի պատի փլուզումից հետո թերեւս առաջին անգամ ներկա ընտրությունները ցույց տվեցին, որ հրճվանքի դարն անցել է եւ սկսվել է քաղաքական դժվարին «առօրյան»:

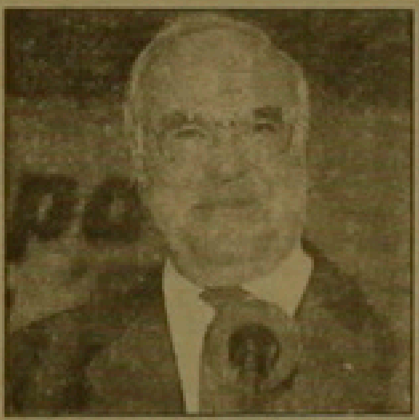

ԳԴՀ-ին նոր երկրամասերի միացումը եւ արեւելյան երկրամասերի (նախկին ԳԴՀ-ի) տնտեսական ամբողջ համակարգի բարեփոխումը, իհարկե, շատ բանով է նստում գերմանացի բոլոր հարկատուների վրա: Հատկապես նոր միացված արեւելյան երկրամասերում առկա գործազրկության բարձր մակարդակն ամբողջ նախընտրական արշավի ընթացքում լարվածության մեջ էր պահում կառավարող կոալիցիայի ղեկավար Հելմուտ Քոլին: Նա երկար ուղեւորություն կատարեց հենց այդ երկրամասերում, ժողովրդին նկարագրելով դրանց «ապագայի» պայծառ հեռանկարները: Ինչպես հայտարարեց «Գերմանական ալիք» ռադիոկայանը, Հելմուտ Քոլը արեւելագերմանացի ընտրողներին համոզում էր, որ նրանց փողերը առավել օգտակար են տնտեսական առումով, եւ որ բառացիորեն մի քանի տարի հետո արեւելյան երկրամասերի ժողովուրդը կապրի այնպես, ինչպես երբեմնի ԳՖՀ-ի իրենց հայրենակիցները: Իհարկե, իր կառավարման ամբողջ ժամանակամիջոցում Հելմուտ Քոլը մեծ ուշադրություն է դարձրել արեւելյան երկրամասերին, բայց նա շատ «գունդ» կերպով իր նախընտրական արշավն անցկացնում էր հենց այստեղ: Չէ՞ որ գաղտնիք չէ, որ այստեղ նախկին ԳԴՀ-ի տարածքում վերակառուցված «սոցիալիզմը» բոլոր ընտրողներին վարակել է մի լուրջ հիվանդությամբ, դա սեփական «պայծառ» ապագայի հստակ պատկերացման անհրաժեշտությունն է: Հենց այդ հանգամանքը հաշվի առնելով Հելմուտ Քոլին հաջողվեց նվաճել զգալի թվով ձայներ:

Արեւմտյան երկրամասերում նրա նախընտրական արշավն այնքան էլ հաջող չէր ընթանում: Ընտրողները դժգոհ են հարկային քաղաքականությունից եւ հասարակական կյանքի մի շարք այլ ոլորտներում կանցլերի ձեռնարկած որոշակի քայլերից: Այստեղ երկրի արեւմուտքում, Քոլին դիմակայում էր մեկ ուրիշ, ոչ պակաս հայտնի քաղաքական գործիչ եւ ուրիշ [illegible] իշխանության կանգնել Հելմուտ Քոլի ոսոխները:

Տեղացի դիտորդների գնահատականների համաձայն, կառավարող կոալիցիայի հաղթանակն այնուամենայնիվ շատ տեղին էր: Երբեմն նրան նշում էին արտաքին քաղաքական գերակայության խոշորագույն հաղթանակները, բաց որոշ դիտորդների մեծ մասը դրանք կապում էին Հելմուտ Քոլի անվան հետ (Բեռլինի պատի փլուզումը, Գերմանիայից ռուսական զորքերի դուրսբերումը եւ այլն):

Այսպիսով, ընտրությունները մնացել են հետեւում: Գերմանիայի նորակազմ Բունդեսթագում կուսակցությունների ստացած լրացուցիչ մանդատները հաշվի առնելով տեղերը ներկայումս բաշխված են հետեւյալ կերպ. ՔԴՄ/ՔՍՄ՝ 294 տեղ, ազատ դեմոկրատները՝ 47 տեղ: Այսպիսով, կառավարող կոալիցիան ստանում է 341 մանդատ: Սոցիալ-դեմոկրատները կունենան 252, «Դաշինք-90» եւ «Կանաչները»՝ 49, Ժողովրդավարական սոցիալիզմի կուսակցությունը՝ 30 տեղ: Ինչպես երեւում է թվերից, ընդդիմությունը կունենա 331 մանդատ:

Լրագրողների այն հարցին, թե գոհ է արդյոք ինքը ընտրությունների արդյունքներից, Հելմուտ Քոլը պատասխանեց. «Այս մեծամասնությունը բավարար է Բոննում կառավարելու համար: Ես ինչո՞ւ պետք է դժգոհ լինեմ: Իհարկե, հիմա ավելի դժվար կլինի, բայց պայքարն է ամբողջ կյանքը: Աննշան առավելությունն ակնհայտ պարտությունից լավ է»: Իսկ ՔԴՄ/ՔՍՄ-ի խորհրդարանային խմբակցության նախագահ Վոլֆգանգ Շոյբլեն նշեց, որ առաջ խոստացավ «այս փոքր առավելությունն իր ներքին կարգապահական եւ համախմբիչ ազդեցությունը կունենա»:

Ընդդիմադիր ճամբարի կուսակցությունների «տրամադրությունների» անմիջապես մեկնաբանություններից ավելի հետաքրքիր էին ազդեցիկ կազմակերպությունների Գերմանիայի սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության եւ Ժողովրդավարական սոցիալիզմի կուսակցության ղեկավարների արտահայտությունները:

Գերմանիայի սոցիալ-ժողովրդավարական կուսակցության նախագահ Ռուդոլֆ Շարփինգը նշեց. «Եթե այս անգամ մենք չհասանք իշխանության, ապա պարզ է, որ դրան կհասնենք 1998 թվականին կամ ավելի շուտ: Չէ՞ որ չի կարելի բացառել, որ ներկայումս կառավարող կոալիցիան կարող է լուրջ դժվարությունների բախվել արդեն այս տարի: Ես գոհ եմ ընտրությունների արդյունքներից, թեեւ չհասա իմ գլխավոր նպատակին»:

Ժողովրդավարական սոցիալիզմի կուսակցության (նախկին կոմկուսի) ղեկավար Գրեգոր Գիզին հետեւյալ գնահատականը տվեց. «Այսօր ԺՍԿ-ի հաջողությունը, որ երկրին ներկայացված կլինի Գերմանիայի Բունդեսթագում, կարելի է գնահատել որպես կուսակցության աներեւակայելի նվաճում»:

ՌՈՒԲԵՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բոսնիա. Նպատակները համընկնում են

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բոսնիայի խնդրի կարգավորման հարցում Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի մոտեցումներն ու քաղաքական նպատակները ընդհանուր առմամբ համընկնում են: Այս մասին երեքշաբթի օրը հայտարարեց Ռուսաստանի արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւը ՄԱԿ-ի Ռուսաստանի ներկայացուցչությունում լրագրողների հետ զրուցելիս: «Խնդիրն այն է, թե ինչպես կարելի է հակամարտ կողմերին դրդել դադարեցնելու ռազմական գործողությունները եւ կատարելու խաղաղ կարգավորման ծրագրի դրույթները», ասաց նա:

Պաղեստինա-իսրայելական բանակցությունները վերսկսվեցին

ԿԱԻՐՈ, 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր այստեղ վերսկսվեցին պաղեստինա-իսրայելական բանակցությունները Հորդանան գետի արեւմտյան ափին եւ Գազայի հատվածում բարձրագույն օրենսդիր խորհրդի ընտրությունների անցկացման շուրջը: Բանակցությունները անցյալ շաբաթ Իսրայելի Նախարարների կաբինետի որոշմամբ ընդհատվել էին այն բանից հետո, երբ իսլամական «Համաս» ահաբեկչական շարժման գրոհայինները Գազայում առեւանգել էին իսրայելցի զինվորին:

Բենազիր Բհուտոն կժամանի Մոսկվա

ՄՈՍԿՎԱ, 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: «Կարծում եմ, որ Պակիստանի վարչապետ Բենազիր Բհուտոյի այցը Ռուսաստան կկայանա մինչեւ այս տարվա վերջը, ամենայն հավանականությամբ՝ դեկտեմբերին», երեկ հայտնեց Մոսկվայում Պակիստանի դեսպան [illegible] Խանը: Բհուտոյի պաշտոնական այցը կարեւորագույն քայլ կդառնա երկու երկրների նոր հիմքի վրա ձեւավորվող հարաբերություններում եւ հիմք կդնի բազմաթիվ ոլորտներում դրանց զարգացմանը:

ՄՈՍԿՎԱ

Միջազգային տիեզերակայան

ՄՈՍԿՎԱ, 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, [illegible]: Միջազգային տիեզերակայանի շինարարությունը համապատասխանում է Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի շահերին, քանի որ այն թույլ կտա խուսափել զուգահեռ ծրագրերից, կրկնակի աշխատանքներից եւ հնարավորություն կտա բավականաչափ միջոցներ խնայել, այս մասին նշվել է Ռուսաստանի առաջին փոխվարչապետ Օլեգ Սոսկովեցի եւ ԱՄՆ-ի կոնգրեսի տիեզերքի գծով ենթահանձնաժողովի նախագահ Ջեյմս Սենսենբրեների հանդիպման ժամանակ: Ժողովի մասնակիցներից միայն երկու հոգի դեմ հանդես եկան: Սենսենբրեները հայտնեց, որ ԱՄՆ-ի կոնգրեսը կաջակցի նախագծի իրականացմանը: Հանդիպումից հետո լրագրողներին հայտնեց, որ ներկայումս Մոսկվայում է գտնվում ԱՄՆ-ի ազգային աէրոտիեզերական կառավարման (ՆԱՍԱ) 70 ներկայացուցիչ, որոնք կքննարկեն միջազգային տիեզերակայանի վերջնական վիճակի մասին նյութեր:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հերթական ահաբեկչությունն Իսրայելում

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Առնվազն 16 մարդ է զոհվել եւ 41-ը վիրավորվել Իսրայելի մայրաքաղաքում, ավտոբուսում տեղադրված ռումբի պայթյունի հետեւանքով: Այս ահաբեկչության համար պատասխանատվությունն իր վրա է վերցրել Համաս խմբավորումը: Լոնդոնում գտնվող Իսրայելի վարչապետ Իցխակ Ռաբինն ընդհատեց Մեծ Բրիտանիայում իր այցը:

Ժանտախտը թափանցում է Աֆրիկա

ԱԲԻՋԱՆ, 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ժանտախտի համաճարակը Գվինեա-Բիսաուի մոտ գտնվող կղզիներում արդեն խլել է 11 մարդու կյանք: Աֆրիկյան այս ոչ մեծ երկրից ստացված հաղորդագրության համաձայն 66 մարդ համարվում են բացիլակիր: Սակայն ոչ պաշտոնական տվյալներով, զոհերի թվականն ավելին է. 30 մարդ մահացած, 100-ը բացիլակիր:

Սեւ ծովում կանցկացվեն մեծածավալ ռազմածովային վարժանքներ

ԿԻԵՎ, 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեւծովյան նավատորմի հրամանատարության եւ Ուկրաինայի ՌԾՈւ-ին մոտ կանգնած իրազեկ աղբյուրների հաղորդման համաձայն, հոկտեմբերի 21-25-ը ԱՄՆ-ի նախաձեռնությամբ Սեւ ծովում կանցկացվեն մեծածավալ ռազմածովային վարժանքներ՝ «Կոոպերատիվ պարտներ» անվանումով: Վարժանքների կմասնակցեն ԱՄՆ-ի, Բուլղարիայի, Հունաստանի, Իտալիայի, Թուրքիայի, Ռումինիայի, Վրաստանի, Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի ռազմածովային ուժերը: ԱՄՆ-ի 6-րդ նավատորմի հրամանատարության մշակած ծրագրի համաձայն, կմշակվեն հետախուզության նավերի կալանման առանձին տարրեր:

Ազատ գոտիներ Իրանի եւ Թուրքիայի միջեւ

ԹԵՀՐԱՆ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԽՍՔԱՐ ՍԵՐՎԻՍ-ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երկու երկրների ազատ գոտիների ղեկավարների բանակցություններում խոսվեց Իրանի եւ Թուրքիայի ազատ գոտիների հնարավորությունների ու կարողությունների եւ համագործակցության հաստատման ուղիների մասին, արտահանության ծավալի եւ կապիտալ ներդրումների ընդլայնման: «Իրանի ձայն» ռադիոկայանի երեկվա հաղորդման համաձայն, այդ հարցերը քննարկվել են նաեւ ազատ գոտիների պատասխանատու անձանց առանձին նիստում:

Թուրք առեւտրականների եւ գործարարների շրջանում Իրանի ներկայացուցիչը հայտարարեց, որ Իրանի ամենամյա ներմուծումը կազմում է մոտ 20 մլրդ. դոլար, եւ իր երկիրը նախընտրում է առեւտրական գործընկերներ գտնել մահմեդական երկրներում: Նշելով էներգետիկ պաշարների եւ էժան աշխատուժի առկայությունը, նա ավելացրեց, որ օտարերկրացիները ամենից շատ ուզում են ներդրումներ անել Իրանի ազատ գոտիներում, քան որեւէ մի այլ կետերում: Արտասահմանցի ներդրողները կարող են Իրանի ազատ գոտիներից իրենց արտադրանքը կարճ ժամանակամիջոցում արտահանել Պարսից ծոցի, Միջին Ասիայի եւ Անդրկովկասի երկրներ, ինչպես նաեւ Իրանի ներքին շուկաներ: Ներկայումս Թուրքիան ունի 5 ազատ առեւտրային-դյունաբերական գոտի: Երկու հարեւան մահմեդական երկրների ազատ գոտիների համագործակցությունը, մասնագետների կարծիքով, կարող է նպաստավոր լինել այդ երկրների առեւտրականների համար:

ԿԱԶՄՎԱԾՔ

Գոտկատեղը բաժանում ենք ազդրերի վրա, եւ ստացվում է իդեալական կին

Տղամարդուն ի՞նչն է գրավում կնոջ կազմվածքում: Ինչպես պարզ է դառնում գիտական հետազոտություններից, ոչ թե կուրծքը կամ ոտքերը, այլ գոտկատեղը:

Տեխասի համալսարանի պրոֆեսոր Դավենդրա Սինգհը պնդում է, թե գրավչությունը ուղղակիորեն կախված է գոտկատեղի եւ ազդրերի ծավալների համամասնությունից: Իդեալական հարաբերակցությունը, երբ հաշվարկվում է գոտկատեղի չափը ազդրերի չափի վրա բաժանելու միջոցով, տատանվում է 0,67-ից մինչեւ 0,8-ի սահմաններում:

Այս դեպքում իդեալական կանանց շարքում են հայտնվում Սոֆի Լորենը (0,68) եւ մանեկենուհի Սինդի Քրոուֆորդը (0,69): Ավա՜ղ, այդ ցուցանիշներին փոքր ինչ զիջում են Բրիջիթ Բարդոն (0,66) եւ Մերիլին Մոնրոն (0,61):

Պրոֆեսորն իր հետազոտական հետեւություններին է հանգել, հարցումներ անելով Անգլիայի եւ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների տղամարդկանց: Նա յուրաքանչյուրին ցույց էր տալիս միեւնույն կնոջ լուսանկարը, որի գոտկատեղի չափը փոփոխվում էր ռետուշով: Հարցման մասնակիցների բացարձակ մեծամասնությունը այն կարծիքը հայտնեց, թե իրենց համար առավել գրավիչ տարբերակն այն է, որը, ըստ երեւույթին գիտական նորաձեւերով, ստացել է «ավազի ժամացույց» անվանումը. գոտկատեղն ասես կիսում է կնոջը:

Գոտկատեղը, ասում է պրոֆեսորը, մարդու կազմախոսության առանձնահատուկ, տարբերիչ գիծն է: «Մյուս պրիմատներից ոչ մեկը գոտկատեղ չունի: Մինչդեռ մեր կողոսկրերից չորսը պակասում է, որոնք առկա են պրիմատների մեջ: Գոտկատեղն ի հայտ եկավ այն բանի հետեւանքով, որ մենք ուղիղ կանգնած սկսեցինք քայլել, իսկ ոտքերով քայլելու համար հարկ եղավ ունենալ ավելի մեծ հենույթ»:

«Ավազի ժամացույցի» կերպարանքը, շարունակում է պրոֆեսոր Սինգհը, տղամարդուն անմիջապես հայտնում է երեք բանի մասին. առաջին, որ կինը դեռ հղի չէ, երկրորդ, որ նա մանկածնության տարիքում է, կլիմաքսի փուլ թեւակոխած եւ դեռահաս աղջիկների եւ կանանց մոտ հարաբերակցությունն զգալիորեն գերազանցում է «իդեալը» եւ կազմվածքը նման դյուրաբեկ է, երրորդ, որ նա առողջ է, չի տառապում ասենք շաքարախտից կամ սրտի հիվանդություններից, որոնք ամենից հաճախ ի հայտ են գալիս գոտկատեղի ու ազդրերի չափերի հաստատուն բարձր հարաբերակցություն ունեցող կանանց մեջ»:

Պրոֆեսորն իր հետազոտությունների

ամրապնդում է, վկայակոչելով պատմությունը, հիշեցնելով, որ դարեր շարունակ սեղմիրանները կանանց հանդերձանքի անփոխարինելի տարրերից են եղել:

Ինչ վերաբերում է ներկայումս խոշոր կրծքերով հրապուրվելու երեւույթին, Սինգհի կարծիքով, իր գիտական տեսությունը ոչ թե ժխտում է դա, այլ ընդհակառակը հաստատում. «Խոշոր կրծքերի դեպքում գոտկատեղն առավել նուրբ է երեւում: Այդ պատճառով էլ կուրծքը հրապուրիչ է դառնում»:

«Իզվեստիա», 18 հոկտեմբեր

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Մարտին Քեշիշյանի ցուցահանդեսը շշմեցուցիչ կերպով մաքրված է: Այստեղ ամեն ինչ ուժեղ է, ամեն ինչ լի է առանձնական գեղեցկությամբ, կյանքի հանդեպ բուռն սիրով, անհաղթահարելի լավատեսությամբ: Նրա լուսանկարչական արվեստը որսում է կյանքի ակնթարթները եւ ամենի համար անհայտ ինչ-որ ձեւով այն մի՞թե դրա համար չէ, որ գոյություն ունի այս աշխարհը:

Այս միտքն ընթերցվում է նաեւ նրա դեմքին, որը խիստ է, բայց խորապես ազդված է կյանքից, անցած տարիներից, որոնք այդ մարդուն դարձրել են այժմյան դեմքի տեր:

Նրանից ասես փչում են հեռավոր ճանապարհորդությունների, Անտարկտիդայի կապույտ քամիները, նրա առաջացած: Բայց նրա հայկական տաղանդը բազմապատկվելով լուսանկարչական խառնվածքի ատլետական վեհանձնության հետ, նրան սեփական կյանքի սահմաններից դուրս է բերում դեպի մարդկանց, բովանդակ աշխարհի ընդգրկումներ:

Նրա այս երգիկ կյանքում ազգայնական ոչինչ բան չկա: Նա ամենին կոչ է անում աշխարհին նայել

Մարտին Քեշիշյան. Տիեզերքում կորած աշխարհի լուսանկարիչ

Խանի-Մոյոր անձնական դրագարանի ճեմասրահում բացվեց լուսանկարչական արվեստի հայտնի վարպետ Մարտին Քեշիշյանի ցուցահանդեսը: Բացմանը՝ 25-րդ անգամ Հայաստանում լինելու առիթով եւ նրա կատարած նախապատվական գործի համար ՀՀ ԳԱԱ նախագահի անունից ընթերցվեց ուղերձ եւ նրան հանձնվեց «Մովսիսական» մեդալ: 72 տարի առաջ հայրենիքը հարկադրաբար լքած հայերի ընտանիքում Բոստոն Արեւմտ ծնվեց մի տղա: 14 տարեկանում նրան նվիրեցին լուսանկարչական ապարատ: Նա սկսեց լուսանկարել իր ամբողջ ընտանիքը, բոլոր ազգականներին, այդպիսով ստեղծելով վերաբնակիչների վավերագրական լուսանկարչական վեպ: Հետաքրքրվելով լուսանկարչությամբ, նա շուտով համոզվեց, որ իր կյանքն հենց դա է գլխավոր գործը: Նա արագորեն հայտնի դարձավ: Նմուշները տարածվում էր բոլոր աշխարհամասերում, անցկացվում էին ցուցահանդեսներ, արժանանում էր մրցանակների: 1972 թ. առաջին անգամ եկավ Հայաստան, եւ այդ օրվանից հետ փոխ ականեց նրա կյանքում: Հայաստանը նրա ճշմարիտ հայրենիքն է, նրա ոգու, ներշնչված ու ոգեղեն արվեստի հայրենիքը:

դարձնում հավերժական, ինչպես ինքը կյանքը: Գեղեցկության անվերջանալի վերարտադրության այդ սիրքը նրա նկարների փիլիսոփայությունն է: Գեղեցկությունը մարդուն չի լքում նույնիսկ ողբերգական օրերին, վշտի ժամին, քանզի այն օրինաչափ է, մեզ է տրված ի վերուստ...

Նրա բնանկարներն ունեն խաղաղության հուժկու դասերների հնչեղություն: Դրանք լուսանկարների դեռ չեն մտել ու զգացմունքով: Նրա բնապատկերում առանձնահատուկ տեղ է զբաղեցնում Ամենայն հայոց կաթողիկոսը. երի կերպարը հասնում է հայրապետական ամբողջի վեհությամբ: Պատկերելով հայկական եկեղեցիներ, Մարտին Քեշիշյանը մեզ համար բացահայտում է տեղանքի ավելի ծերից ծագած ճարտարապետական գաղափարի զարգացումները, երբ բան վայրը ասես բխում էր սարերի ծերը: Մարտին Քեշիշյանի հայացքը սեւեռված է, բայց անսահման բարի: Նա մատնանշում է ոչ թե կյանքի այլանդակությունը, այլ միայն դրա գեղեցկությունը, քանզի լում կայծկլտում են Բոստոնի Արեւմտ., Փարիզի, Նյու Յորքի ու Սիդնեյի լույսերը, եւ միեւնույն ժամանակ նա ճառագում է գրեթե տնական ջերմություն, հայկական տան անկրկնելի հարմարավետություն:

Իր զարմանալի ճակատագիրը նա կերտել է սեփական ուժերով: Սակայն սիրելի զբաղմունքով հագեցած հիասքանչ օրերի ընթացքում նա ճանաչել է թե կորուստների դառնություն, եւ թե միայնության զգացումը, ինչպես իր սիրելի հայրենիքը: Այստեղից էլ նրա նկարներում գրեթե միստիկական ինչ-որ տարածության անկայունությունը: Տիեզերքում կորած աշխարհ... Հրաշալի եւ անկրկնելի... Եւ մենք ժամանակակիցներն ենք այն մարդու, որն այդ քան զարմանալի կերպով պատմում է իր ժամանակի մասին: Այո, մենք Մարտին Քեշիշյանի ժամանակակիցներն ենք:

ՄԱՐԳԱՐԻՏ ՈՍԿԱՆՅԱՆ

ՓԱՐԻԶ

Նիկոլա Պուսենի փառավոր ցուցահանդեսը

ՌԱՖՖԻ [illegible]

Փարիզի նշանավոր «Գրան Պալէ» դահլիճը հոկտեմբերի 1-ից մինչեւ 1995 թ. հունվարի 2-ը հատկացված է 16-րդ դարի նշանավոր նկարիչ Նիկոլա Պուսենի (1594-1665) ցուցահանդեսին: Շատերը ենթադրում էին, թե կլինի այն, ինչ որ հաճախ է պատահում մահվանից վերջին տարիներին, այսինքն... առաջին օրը՝ ծովածավալ բազմություն, առաջին շաբաթից հետո՝ տարբեր դահլիճներում շատ ավելի ցուցահանդեսի հսկիչների ներկայություն, քան՝ տոմսակ վճարելով (10 դոլլար) մուտք գործող այցելուների: Արդար եւ անկողմնակալ լինելու նպատակով, Պուսենի ցուցահանդեսն այցելեցինք հոկտեմբերի 13-ին եւ տեսանք... հարյուրավոր «ուխտավորների», որոնք լուռ ու մունջ ըմբոշխնում էին Նիկոլա Պուսենի նկարները: Ինչո՞ւ 1994 թ.-ի վերջերում եւ 1996 թ.-ի սկզբներին փարիզաբնակները խուռներամ բազմությամբ դիմեցին Նիկոլա Պուսենի ցուցահանդեսը: Բազմահարյուր անծանոթների նկարների հեղինակ Նիկոլա Պուսենին Ֆրանսիայի նաղաշները բոլորովին լուրջ չէին վերաբերվում ժամանակին:

«Նա, ասում էին, ավելի տաղանդավոր նյութերն այնպես է նկարում, ասես որ դրանք գծված լինեն քսաս պատերին, լոր ու ցամաք: Նրա նկարների մեջ չկա շարունակություն, սեփական երեւակայության երանգներ, չկան մարդու երեւակայությունը խթանող ստեղծագործական բացահայտումներ»:

Սակայն, նույն քննադատները չգիտեին, թե ինչ ի՞րենց չհավանած Նիկոլա Պուսենն իր կյանքի վերջին տարիներին նկարած «Գարուն», «Ամառ», «Աշուն»

ու «Ձմեռ» նկարներով դիտողի ծիծաղի՝ «շարունակական էին ուզում, ահա՛, բավարարվե՛ք»:

Եւ հետեւյալն ի՞նչ էր...

Ֆրանսիայի պատմության մեջ յուրահատուկ տեղ գրավող Դյուկ դը Ռիշելյը (ոչ թե կարդինալը, այլ Դյուկը) վճարելով նպատակով հաճելի կերպով կգնի այս «4 եղանակները», որը հետագայում դառնալու էր միջի դառնար «Լուի 14-րդ թագավորի նախանձի»: Դեռ արդեն Լուի 14-րդը միջի առաջարկեր փոխել գնումներով երեխայական մի խաղ խաղալ Ռիշելյոյի հետ: Ըստ պայմանի, ծանրակշիռ այս խաղի հաղթողը միջի դառնար «4 եղանակների» տերը: Խաղը թագավորն էր շահել եւ ուրեմն նկարներն էլ: Մինչեւ Նիկոլա Պուսենը Լուի 14-րդի կողմից կարժանանար Լուվրը ձեւավորելու պատվին, միջի հալածվեր Ֆրանսիայում այսպես կոչված ու սպա արվեստաբանների, նաղաշների կողմից: Նա, ստիպված, միջի հավաքեր վրձինները եւ Իտալիա գնար, ուր միջի «հանդուրժող», «արվեստում շաբլոնային հասկացություններից ծերբազատված» արտիստների, արվեստագետների շրջապատում հայտնվեր, եւ հենց լեզվի Կասիանո դե Պոցցոն միջի դառնար նրա մեկենասը: Նիկոլա Պուսենին հատ լիալյուռ վիճակված էր իր մի հարցուրդությունից դեպի մյուսը վազել, իսկ Ֆրանսիան վերջապես միջի ընդուներ նրան՝ վերադարձի ճանապարհով: Մեր հայրաշխարհ Նիկոլա Պուսենի «Les Bergers d'Aradie» գեղանկարյության լուսանկարներից մեկը յուրահատուկ պատմություն ունի: Նույն նկարը երկու անգամ է նկարվել տարբեր թվականներին տարբեր պաստառների վրա, նույն թեմայով: Այս մեկը նկարված է 1685-ին եւ տեղ է գտել Լուի 14-րդի նշանավոր հավաքածուում: Երբ 1630 թ.-ին առաջին անգամ նկարել էր «Արկադիի հովիվները», ինչ թե «Թշվառությունը որոնելու համար ճամփա ընկնող չորս հովիվներ մի օր հանկարծ տեսնում են մի սրբաքար շիրիմ, որի վրա կմախքի գլխի նկարի ներքեւում գրված էր լատիներեն. «E in Arcadio Eco»: Պուսենի այս կերպով ստեղծված նկարը ժամանակին մեկնաբանվել էր հետեւյալ կերպ. «Ես մահը անցա անգամ արկադիայից», որը լափագանց խիստ քննադատությունների էր տեղիք տվել: Տարիներ անց, երբ 1685-ին Պուսենը նույն նյութը գրեթե նույն ձեւով վերանկարելու ցանկություն էր ունեցել, կմախքի գլուխը այլեւս չէր դնել, գրել էր միայն «E... Arcadio...»: Այսպիսով նա խաղաղության մնացած պաստառը իբր թե հովիվների մարմնի եսեւն էին մնում կամ էլ բաց էին թողնելու:

Այսպիսով, վերջին տարբերակը բոլոր էր տալիս մեկնաբանելու. «Ես (մեռնողը, գերեզմանի միջինը) արկադիայից անցա», որը ոչ միայն չէր անհանգստացնում, այլեւ հանգստացնում էր արվեստասերներին:

ԵՐԵՎԱՆ

Ի՞նչ է պատահել «Բուավոյին»

«Բռավոն» փորձ էր «Լրագրի» ստեղծման համար՝ ասում են թերթից հեռացածները

«Մերկուրիի» հրատարակչական տան տնօրենը հերքում է դա

Մեկ տարի առաջ «Բռավոն» ուներ Հայաստանի համար անհավատալի տպաքանակ: Ամեն փողափոխի վաճառվում էր «Բռավո» եւ դարձյալ՝ «Բռավո»: Դեռեւս մեկ տարի առաջ նրա խմբագրակազմից հեռացան մի խումբ դասանիներ Դավիթ Ալավերդյանի գլխավորությամբ, եւ ստեղծեցին «Մախինում» շաբաթաթերթը: Մի քանի ամիս անց խմբագրությունում տեղի ունեցավ էլի մի բախում, թերթի փոխտնօրեն Կարեն Ղազարյանի գլխավորությամբ մի խումբ եւս անջատվեց ու հիմնադրեց «Բռավո մագազինի» շաբաթաթերթը: «Բռավոյի» նոր խմբագիր Հայկ Վարդանյանին դուր չէր գալիս շաբաթաթերթի անվանումը եւ նա նույնիսկ սպառնում էր դատի տալ «Բռավո մագազինի» խմբագրությանը: Եվ ահա, վերջերս տեղեկացանք, որ «Բռավոն» նորից դադարեցրել է հերթական անգամ արդեն «Բռավոյի» տպաների եւ «Մերկուրի» ֆիրմայի միջեւ տեղի ունեցած բախման հետեւանքով («Մերկուրին» թերթի հիմնադիրն ու հովանավորն է): Արդյունքում Հայկ Վարդանյանն ու իր կողմնակիցները լքեցին թերթը:

Առաջինն այս առիթով դիմեցի իրեն Հայկ Վարդանյանին. «Այս տարվա փետրվարին «Մերկուրի» ֆիրման ծրագրով հրավիրեց, որտեղ «ՄԴ» հրատարակչական տան տնօրեն Արմեն Նիկողոսյանն ու «Մերկուրի» ֆիրմայի տնօրեն Նորվանդ Ֆրանգուլյանը մեզ զրկեցին դասագիրքից բայց չսկեցին լույս տեսնել: Չհամաձայնելու դեպքում սպառնացին թերթը փակել: «Մերկուրիին» դարզապես դեմ չէր «Բռավոն», եւ դրա հիմնական պատճառը «Լրագիր» ֆաքսային թերթի գոյությունն էր, որին ֆիրման մեծ ուշադրություն է հատկացնում, չնայած այն տասնապատիկ պակաս շահութաբեր է, քան «Բռավոն»: Իսկ «Բռավոյի» «Գեյմ» էջի նախկին խմբագիր Աշոտ Զիրոյանը, որը թերթից հեռացել է վերջին ընդհարումից մի քանի օր առաջ, ասաց. «Հիմնական պատճառը ֆինանսական էր, թերթի աշխատակիցները երկու ամիս շարունակ հոնորար չէին ստանում: Ժողովներից մեկի ժամանակ «Մերկուրիի» ղեկավարներից մեկը խոստովանեց, որ «Բռավոն» փորձ էր «Լրագրի» ստեղծման համար»: «Բռավո մագազինի» տնօրեն Կարեն Ղազարյանը, որը ժամանակին եւ թողել է խմբագրությունը, հայտնեց, որ իրավիճակն էր այնպիսին, որ ստիպված էին բաժանվել «Մերկուրիից» եւ որ իրենք շատ սխալներ են թույլ տվել ֆիրմայի հանդեպ: «Մյուս պատճառը «Լրագրի» հիմնադրումն էր, որը «Բռավոյին» մղեց երկրորդ պլան: «Բռավոն» բացելու կամ փակելու իրավունքը «Մերկուրիինն» է, ցանկացած այլ ֆիրմա նույն կերպ կվարվեր»: Կարեն Ղազարյանը հայտնեց նաեւ, որ «Բռավոն» թերթ համարել չէր կարելի, քանի որ ամբողջովին հիմնված էր արտատպումների վրա:

«Թերթը կորցնում էր իր հոչակը, առաց «Մախինումի» ֆինանսական խմբագիր Կարեն Մկրտչյանը, որը «Բռավոյից» դուրս էր եկել առաջին խմբի հետ, մեր գնալուց հետո այն դառնում էր պակաս գունեղ, էրոտիկ հավելվածներ ձեռք բերեց: Ես ընտրեցի նրանց, ովքեր ավելի խելոք էին: Ինձ թվում է, որ հասել է այն պահը, երբ ոչ միայն «Բռավոյի», այլեւ բոլոր թերթերի համար, անհրաժեշտ է մրցել... Ոչ, չեմ ափսոսում»:

«Մերկուրի» ֆիրմայի «ՄԴ» հրատարակչական տան տնօրեն Արմեն Նիկողոսյանն ասաց. «Թերթի ղեկավարությունը համարեց, որ այն Հայկ Վարդանյանի գլխավորությամբ չէր կատարում իր պարտականությունները: «Բռավոյի» մակարդակը շատ էր ընկել: Ուզում եմ հայտնել, որ «Բռավոն» շարունակելու է իր գործունեությունը՝ իհարկե, նոր կազմով, շուտով կտպագրվի նոր համարը: Իսկ որ պատճառը պատճառաբանում են «Լրագրի» գոյությունն է: Դրանք երկու տարբեր թերթեր են եւ ծառայում են տարբեր նպատակների, երկուսն էլ մեզ պետք են: Հայկ Վարդանյանի հեռացման հիմնական պատճառը նրա տարակարծիք անազնվությունն էր, նա չէր վերադարձնում ֆիրմայից վերցրած իր պարտքերը»:

Հ. Գ. Օրերս ստացանք առաջին հայացքից անհավանական թվացող մի լուր. «Բռավո մագազինի» տնօրեն Կարեն Գալստյանը, որը հեռացել էր «Բռավոյից» դեռեւս կես տարի առաջ, այժմ օգնում է «Մերկուրի» ֆիրմային «Բռավոյի» վերածննդի գործում:

ԱՐԱՍ ՄԻՐՏՉՅԱՆ

ՓԱՌԱՏՈՆ

Երբ որ պետք լինի, անեմ բալլո

Աստանոսի համար լավ է

Ի հեճուկս օվկիանոսի այս կողմի մնացածների, «Բալլո, Արմենիա» փառատոնը Լոս Անջելեսում բավական շուքով անցավ: Փառատոնի բոլոր տոմսերը վաճառվեցին, շատերին էլ չհաջողվեց տոմս ձեռք բերել: Համերգներ, գրական շաբաթներ, հանդիպումներ, ստեղծագործական խմբերին ծանոթ դայլայլնագրերի կինոնկարներ... Իրականում համայնքը, որը փառատոնի լուսանկարչական մասի ֆինանսավորումն իր վրա էր վերցրել, լրիվ հատուցել է իր ծախսերը:

Ճակատագիրն, ինչ խոսք, միշտ մոտեցում է բալլո տաղերին էլ, բալլո լարերին էլ: Միայն դեպքական գանձարանի բախտը չբերեց (մոտ մի քանի հազար հազար դոլար: Նախագահի համաձայն ընդամենը՝ փառատոնին մասնակցելու համար Լոս Անջելես էր մեկնել 150 հայաստանցի): Մենք էլ այստեղ մնացածներիս բախտը չբերեց, որովհետեւ չգիտենք ում պետք բալլո եւ ով միշտ լսել բալլո:

Ռ. Խ.

ԱԶԴԱԳԻՐ

Կինոտուն

Երեւանի կինոտանը շարունակվում է երիտասարդական «Առաջին ֆիլմ» կինոփառատոնը:

Ազգային պատկերասրահում

Հայաստանի ազգային պատկերասրահում այսօր, ժամը 15.30, կբացվի Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպանատան օժանդակությամբ Ազգային պատկերասրահի եւ «Սարգիս Խաչենց» ԱՅԲ ԲԵՆ ԳԻՄ հրատարակչության լույս ընծայած Գոգենի «Նոա Նոա» եւ Դիդրոյի «Սալոններ» գրքերի շնորհանդեսը:

«Մոսկվա» կինոթատրոն

Գերմանական մշակույթի շաբաթներ փառատոնի ծրագրով այսօր, ժամը 10-ին, «Մոսկվա» կինոթատրոնում կցուցադրվեն «Երկրորդ հայրենիք» ֆիլմի 9-րդ եւ 10-րդ մասերը: Ժամը 16-ին ֆիլհարմոնիայի փոքր դահլիճում ելույթ կունենա Ֆրանկֆուրտյան լարային քառյակը՝ եվրոպական ժողովուրդների ազգային երաժշտություն ծրագրով:

Թատրոն-ստուդիա

Հոկտեմբերի 22-ին եւ 23-ին, ժամը 17-ին Երեւանի թատրոն-ստուդիան կներկայացնի Սամուել Բեկեթի «Գոդոյին սպասելիս» պիեսի բեմադրությունը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՍՊՈՐՏ

ՉԵՄՊԻՈՆՆԵՐԻ ԼԻԳԱ

«Սպարտակը» ձեռքից բաց թողեց հաղթանակը

Ավարտվեցին եվրոպական ակումբային ամենահեղինակավոր մրցաշարի՝ չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարերի առաջին շրջանի հանդիպումները: «B» խմբում ընդգրկված Ռուսաստանի եռակի չեմպիոն Մոսկվայի «Սպարտակը» հյուրընկալել էր Մյունխենի «Բավարիային»: Այդ հանդիպումը դրամատիկ կերպ ընթացավ: Սպարտակցիները խաղը շահում էին 1-0 հաշվով եւ նախատեսված ժամանակն էլ արդեն սպառվել էր, սակայն գերմանացիների վերջին գրոհը պսակվեց հաջողությամբ, եւ «Բավարիան» փրկեց խաղը: «Սպարտակն» այդպես էլ չկարողացավ տանել իր առաջին հաղթանակը եւ հոգեբանական տեսանկյունից անչափ ցավալի միավոր կորցրեց: Նույն խմբում ընդգրկված նախկին ԽՍՀՄ մեկ այլ թիմ Կիեւի «Դինամոն» նույնպես անհաջողության մատնվեց սեփական հարկի տակ: Ուկրաինացի ֆուտբոլիստները ներկա չափանիշներով ռեկորդային թվով հանդիսականների ներկայությամբ (93 հազար) 1-2 հաշվով զիջեցին մրցաշարում վերելքով հանդես եկող Ֆրանսիայի չեմպիոն «Պարի Սեն-Ժերմենին»: Վերջինս եռակի անընդմեջ հաղթանակը տարավ եւ վստահորեն գլխավորում է մրցաշարային աղյուսակը: Կասկածից վեր է, որ հաջորդ փուլ դուրս կգան «Պարի Սեն-Ժերմենը» ու Մյունխենի «Բավարիան», մանավանդ, որ 2 ակումբ խաղ անցկացնելու են սեփական հարկի տակ:

«A» խումբ

1-ին տուր

«Մանչեսթր»-«Գյոթեբորգ» 4-2

«Բարսելոն»-«Գալաթասարայ» 2-1

2-րդ տուր

«Գալաթասա.»-«Մանչեսթր» 0-0

«Գյոթեբորգ»-«Բարսելոն» 2-1

3-րդ տուր

«Մանչեսթր»-«Բարսելոն» 2-2

«Գյոթեբորգ»-«Գալաթասարայ» 1-0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. «Մանչեսթր»	3	1	2	0	6-4	4
2. «Գյոթեբորգ»	3	2	0	1	5-5	4
3. «Բարսելոն»	3	1	1	1	5-5	3
4. «Գալաթասա.»	3	0	1	2	1-3	1

4-րդ տուր, նոյեմբերի 2-ին

«Բարսելոն»-«Մանչեսթր»

«Գալաթասարայ»-«Գյոթեբորգ»

5-րդ տուր, նոյեմբերի 23-ին

«Գյոթեբորգ»-«Մանչեսթր»

«Գալաթասարայ»-«Բարսելոն»

6-րդ տուր, դեկտեմբերի 7-ին

«Մանչեսթր»-«Գալաթասարայ»

«Բարսելոն»-«Գյոթեբորգ»

«B» խումբ

1-ին տուր

«Պարի Ս. Ժ.»-«Բավարիա» 2-0

«Դինամո» Կ-«Սպարտակ» Մ 3-2

2-րդ տուր

«Սպարտակ» Մ-«Պարի Ս. Ժ.» 1-2

«Բավարիա»-«Դինամո» Կ 1-0

3-րդ տուր

«Դինամո» Կ-«Պարի Ս. Ժ.» 1-2

«Սպարտակ» Մ-«Բավարիա» 1-1

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. «Պարի Ս. Ժ.»	3	3	0	0	6-2	6
2. «Բավարիա»	3	1	1	1	2-3	3
3. «Դինամո» Կ	3	1	0	2	4-5	2
4. «Սպարտակ» Մ	3	0	1	2	4-6	1

4-րդ տուր, նոյեմբերի 2-ին

«Պարի Ս. Ժ.»-«Դինամո» Կ

«Բավարիա»-«Սպարտակ» Մ

5-րդ տուր, նոյեմբերի 23-ին

«Բավարիա»-«Պարի Ս. Ժ.»

«Սպարտակ» Մ-«Դինամո» Կ

6-րդ տուր, դեկտեմբերի 7-ին

«Պարի Ս. Ժ.»-«Սպարտակ» Մ

«Դինամո» Կ-«Բավարիա»

«C» խումբ

1-ին տուր

«Հայդուկ»-«Բենֆիկա» 0-0

«Անդերլեխտ»-«Ստյաուա» 0-0

2-րդ տուր

«Ստյաուա»-«Հայդուկ» 0-1

«Բենֆիկա»-«Անդերլեխտ» 3-1

3-րդ տուր

«Բենֆիկա»-«Ստյաուա» 2-1

«Հայդուկ»-«Անդերլեխտ» 2-1

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. «Բենֆիկա»	3	2	1	0	5-2	5
2. «Հայդուկ» Ս	3	2	1	0	3-1	3
3. «Ստյաուա»	3	0	1	2	1-3	1
4. «Անդերլեխտ»	3	0	1	2	2-5	1

4-րդ տուր, նոյեմբերի 2-ին

«Ստյաուա»-«Բենֆիկա»

«Անդերլեխտ»-«Հայդուկ»

5-րդ տուր, նոյեմբերի 23-ին

«Բենֆիկա»-«Հայդուկ»

«Ստյաուա»-«Անդերլեխտ»

6-րդ տուր, դեկտեմբերի 7-ին

«Հայդուկ»-«Ստյաուա»

«Անդերլեխտ»-«Բենֆիկա»

«D» խումբ

1-ին տուր

«Այախս»-«Միլան» 2-0

«Կազինո»-ԱԵԿ (Աթենք) 0-0

2-րդ տուր

«Միլան»-«Կազինո» 0-3

ԱԵԿ (Աթենք)-«Այախս» 1-2

3-րդ տուր

ԱԵԿ (Աթենք)-«Միլան» 0-0

«Կազինո»-«Այախս» 0-0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. «Այախս»	3	2	1	0	4-1	5
2. «Կազինո»	3	1	2	0	3-3	4
3. ԱԵԿ	3	0	2	1	1-2	2
4. «Միլան»	3	0	1	2	0-5	1

4-րդ տուր, նոյեմբերի 2-ին

«Միլան»-ԱԵԿ (Աթենք)

«Այախս»-«Կազինո»

5-րդ տուր, նոյեմբերի 23-ին

ԱԵԿ (Աթենք)-«Կազինո»

«Միլան»-«Այախս»

6-րդ տուր, դեկտեմբերի 7-ին

«Կազինո»-«Միլան»

«Այախս»-ԱԵԿ (Աթենք)

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Նոր տիպի ալպինիստները

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍՏ[illegible]ՅԱՆ

Վալանս, Ֆրանսիա

Վերջին տարիներին ֆրանսիական մի շարք քաղաքների մարզադահլիճներում բազմաթիվ փորձերից հետո ծնվել են նոր տիպի ալպինիստներ, որոնք լեռները, ավելի ճիշտ ժայռերը, բարձրանում են առանց պարանի՝ ապավինելով միայն ձեռքերի, մատների եւ ոտքերի մկաններին: Հանդուգն ալպինիստները նվաճում են դժվարամատչելի ժայռերը, մագլցում շենքերի պատերը, առանց օգտագործելու մարզաձեւին հատուկ ժամանակակից հանդերձանքներ:

Ֆրանսիայում եւ ընդհանրապես Եվրոպայում այս նոր մարզաձեւի սիրահարները ավելանում են եւ գնալով մեծ թիվ են կազմում: Նրանց ումը հավանաբար ծնվում է վախը հաղթահարելու շնորհիվ, եւ երբ հաջողվում է որեւէ բարձունք գրավել, նրանց ուրախությունն անսահման է դառնում: Նորաստեղծ ալպինիստներից է Վալանս քաղաքի բնակիչ Ալեն Ռոբերտը, որը վերջերս ԱՄՆ-ում բոլորի ուշադրությունը գրավեց. նրա նկարները հայտնվեցին թերթերի առաջին էջերում:

Ի դեպ, մինչեւ անցյալ տարի այս անվախ մարզիկն աշխատում էր Վալանսի «Բոդի սպորտ-2000» մարզահագուստների խանութում, որտեղ Բելգիայի հավաքականի հետ խաղից առաջ Հայաստանի հավաքականը գնեց մարզական իր համազգեստները:

Ալեն Ռոբերտը 1982 թ.-ին բարձր ժայռ մագլցելիս սահեց եւ ընկավ 10 մ բարձրությունից ու ջարդեց ոտքն ու ձեռքը: Ապաքինվելուց հետո Ալեն Ռոբերտը վերսկսեց իր մարզումներն անվախների մարզաձեւում: Վերջերս նա Չիկագոյում, առանց որեւէ օժանդակ հարմարանքների մագլցեց 250 մ բարձրություն ունեցող ապակեպատ շենքի պատը: Նա այդ բարձրությունը հաղթահարեց 45 րոպեում: «Երբ արդեն շենքի վերեւում էի, լսում էի ոստիկանների եւ հրշեջների ավտոմեքենաների ահազանգող ազդանշանները, որոնք եկել էին ինձ բռնելու», ասում է Ռոբերտը: Նրանք տարօրինակ թվացող մարզիկին սպասում էին ոչ թե շնորհավորելու ռեկորդային ելքի համար, այլ ձեռքերը կապելու եւ բանտարկելու: Ամերիկայի քաղաքներում նման բաներ չեն կատարվում, ուստի ոստիկանությունը եվրոպացի իրենց գործընկերների համեմատ ավելի «կարծր» է: Իսկ «Չիկագո տրիբունա» թերթը հաջորդ օրն այսպես գրեց. «Ֆրանսիացի զբոսաշրջիկն ուզում էր քաղաքը դիտել բացառիկ մի դիրքից»:

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

Նախկին ԽՍՀՄ բասկետբոլային առաջնությո՞ւն

ԽՍՀՄ փլուզումից հետո հանրապետությունների բասկետբոլային թիմերն էլ հայտնվեցին մեկուսացման մեջ: Կար ժամանակ, որ ԽՍՀՄ թե տղամարդկանց, թե կանանց ակումբային թիմերը հավաքականների հետ տոն էին տալիս եվրոպական մրցաշարերում: Նախկին բարի ավանդույթները վերականգնելու լավագույն հնարավորություններից մեկը բասկետբոլի միջազգային պրոֆեսիոնալ լիգայի ստեղծումն է, որի առաջնությանն այս անգամ մասնակցում են նախկին ԽՍՀՄ վեց հանրապետությունների ութ թիմեր:

Հերթական տուրում Մոսկվայի «Սպարտակը» 12 միավորի տարբերությամբ հաղթեց Թբիլիսիի «Կավկաս» թիմին: «Սպարտակը» վեց խաղից հետո չորս հաղթանակ է տարել: Իսկ առաջատարն է Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ն, որը բոլոր վեց հանդիպումներն ավարտել է իր օգտին: Երկրորդ տեղում է Տալլինի «Կալեվը», որն իր ակտիվում ունի 5 հաղթանակ:

ՕԼԻՄՊԻԱԴԱ-96

Իտալացիները մտադիր են Ատլանտայում վաստակել 30 մեդալներ

Նորվեգիայի Լիլեհամեր քաղաքում տեղի ունեցած ձմեռային օլիմպիական խաղերում ձեռք բերած հաջողություններից ոգեշնչված, իտալացիները մեծ հույսեր են կապում 1996 թ.-ին Ատլանտայում կայանալիք ամառային օլիմպիական խաղերի հետ: Այս խաղերից երկու տարի առաջ նրանք դիմել են նույն պատրաստություններին, որոնք հաջողություններ բերեցին Նորվեգիայում: Լիլեհամերի խաղերի համար իտալացիները ստեղծել էին Coni կոչված օլիմպիական մի կոմիտե, որը բաղկացած էր 27 մարզիկ-մարզուհիներից: Նրանցից 18-ը Լիլեհամերում դարձան մեդալակիրներ: Ատլանտայի համար Coni-ն արդեն հավաքագրել է 73 մարզիկ-մարզուհիների, որոնցից 16-ը գեղեցիկ սեռի ներկայացուցիչներ են, եւ որոնք դեռ է նախապատրաստվեն ու մասնակցեն օլիմպիական խաղերին: Այս խմբում ընդգրկվելու համար պարտադիր է, որ մարզիկը մեդալ շահած լինի Բարսելոն-92-ի օլիմպիական խաղերում, կամ անցյալ տարվա աշխարհի առաջնություններում: Բայց կան 200-300 մարզիկներ, որոնք մինչեւ հիմա ոչ մի մեդալ չեն շահել եւ բարձր կարգ ունեն: Վերջիններս դեռ է մասնակցեն մի շարք ընտրական մրցումների, որպեսզի հավակնեն մարզական ռեկորդակիրներին Coni-ի մեջ ընդգրկվելու համար: Այդպիսի միջոցներով Իտալիան ուզում է դառնալ մարզական հզոր պետություն: Բարսելոնում տեղի ունեցած ամառային նախորդ օլիմպիական խաղերում իտալացիները շահեցին 19 մեդալ (6 ոսկի, 5 արծաթ, 8 բրոնզ): Ատլանտայում Իտալիան մտադիր է նվաճել 30 մեդալ:

1992 թ. Բարսելոնի օլիմպիական խաղերի պատրաստության համար Իտալիայի օլիմպիական կոմիտեն երկրի 23 մարզական ֆեդերացիաներին հատկացրել էր 466 մլն. ֆրանկ, ծախսերը հոգալու եւ ուժեղ մարզիկներ պատրաստելու: 30 մեդալ շահելու համար Իտալիայի օլիմպիական կոմիտեն բնականաբար պատրաստվում է ավելի խոշոր գումարներ հատկացնել, բայց հարցն այն է, թե ով պետք է գումարներ տա օլիմպիական կոմիտեին, քանի որ Իտալիայի ֆինանսական վիճակն այնքան էլ բարվոք չէ:

Գ. Ա.

ՇԱԽՄԱՏ

Կխաղա՞ արդյոք Գարրի Կասպարովը Ռուսաստանի հավաքականում

Կասպարովը խաղաղության ձե՞ռք է մեկնում ՖԻԴԵ-ին

Ինչպես հայտնի է, շախմատի համաշխարհային օլիմպիադան, որը նախատեսված էր Արգենտինայում, նոյեմբերի 2-րդ կեսին տեղի է ունենալու Մոսկվայում: Շատերին հետաքրքրում է այն հարցը, թե արդյոք պրոֆեսիոնալ շախմատիստների ասոցիացիայի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Գարրի Կասպարովը, որը ՖԻԴԵ-ի հետ հակամարտության մեջ է, կմասնակցի՞ համաշխարհային օլիմպիադային: Չէ՞ որ շախմատային այս փառատոնն անցկացվում է ՖԻԴԵ-ի հովանու ներքո: Կա նաեւ այլ խնդիր: Ռուսաստանի հավաքականում ներկայացված է ՖԻԴԵ-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Անատոլի Կարպովի մասնակցությունը, բայց Ռուսաստանի հավաքականի անդամ է նաեւ Գարրի Կասպարովը: Իսկ հայտնի են այդ երկու տարաբնույթ շախմատիստների հարաբերությունները: Այնպես որ, Կասպարովի կողմից Ռուսաստանի թիմի կազմում խաղալ կասկածելի է:

Հիշեցնենք, որ հիմնականում Կասպարովի փայլուն խաղի շնորհիվ Ռուսաստանի հավաքականը հաղթեց շախմատի համաշխարհային նախորդ օլիմպիադայում, որը տեղի ունեցավ Մանիլայում (Ֆիլիպիններ):

Մյուս կողմից, Կասպարովն ընդունելով Հնդկաստանի շախմատային ֆեդերացիայի հրավերը, որտեղ տեղի են ունենալու ՖԻԴԵ-ի վարկածով աշխարհի առաջնության հավակնորդների կիսաեզրափակիչ մրցախաղերը, համաձայնել է ներկա գտնվել այդ մրցախաղերին, որոնք անցկացվելու են գալիք փետրվարին: Հիշեցնենք, որ միմյանց հետ մրցելու են Անատոլի Կարպովն ու Բորիս Գելֆանդը (Բելառուս) եւ Վալերի Սալովն (Ռուսաստան) ու Գատա Կամսկին (ԱՄՆ): Կասպարովի քայլը արդյոք նշանակո՞ւմ է, որ նա որոշել է խաղաղության ձեռք մեկնել ՖԻԴԵ-ին: Ժամանակը կցույց տա այդ վարկածը:

ԽՐՈՆԻԿԱ

Սամարանչը պարգեւատրվեց Լեհաստանի Մեծ խաչով

Լեհաստանում հյուրընկալված Միջազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Խուան Անտոնիո Սամարանչը պարգեւատրվեց Լեհական Հանրապետության Մեծ խաչով: Այդ բարձր պարգեւը նրան հանձնեց Լեհաստանի նախագահ Լեխ Վալենսան: Սամարանչն այդ երկիր էր ժամանել ներկա գտնվելու Լեհաստանի օլիմպիական կոմիտեի հիմնադրման 75-ամյակի առթիվ անցկացվող տոնակատարություններին:

Այսօր ՀՀ ֆուտբոլի առաջնությունում

Ավարտվում է ֆուտբոլի Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն խմբի երրորդ առաջնությունը: Մնացել է ընդամենը երեք տուր: Այսօր սկսվում է 28-րդ տուրը: Միմյանց հետ կմրցեն.

«Երազանք»-«Շիրակ»

«Բանանց»-ՀԱՄ ՖԻՄԱ

«Լոռի»-«ԲԱԱ Արայի»

«Ցեմենտ»-ՀՄԸՄ

Այս խաղերը կսկսեն ժամը 15-ին: Վաղը ուժերը կչափեն.

«Նաիրի»-«Արարատ»

«Ազնավուր»-«Վան»

«Զանգեզուր»-«Կանաց»

Բաժինը վարում է

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԵՐՑԱՆ

Ալիևը համաձայն է ԵԱՀԽ խաղաղարարներ մտցնելուն

ՍՏՈԿՀՈԼՄ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի նախագահը համաձայն է հակամարտության գոտի ԵԱՀԽ խաղաղարար ուժերի մտցնելուն: Այդ ուժերը պետք է խաղաղարարներ լինեն միջազգային՝ տարածաշրջանում շահագրգիռ ուժեր ներկայությունից խուսափելու համար: Այդ մասին հայտարարել է ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի փոխնախագահ Պեր Անդերսոնը: ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի նոր նախագահ Անդերսոն Բյուրները հաստատել է, Լեոնոյին Ղարաբաղի հիմնահարցին և միջնորդության մեծ փորձ ունի: Այժմ նա փորձում է ներդաշնակել ԵԱՀԽ և Ռուսաստանի ջանքերը և նոյեմբերի վերջին Բաքու կժամանի: Հենց այդ այցի ժամանակ էլ երկու կողմերի մասնակցությամբ կքննարկվեն մեծ խաղաղական հիմնահարցեր: Անդերսոնը ավելացրեց նաև, որ ներկայումս Բյուրները այցելում է Երևան, հակամարտող մայրաքաղաքները, որտեղ խորհրդակցություններ է իրականացնում կառավարությունների ղեկավարների հետ ԵԱՀԽ խաղաղարար ուժերի տրամադրման այդ երկրների ստացական ուժերի մասնակցության վերաբերյալ: Չցանկանալով թվարկել այդ մասնակիցներին, նա նշեց, որ ԵԱՀԽ որոշ երկրներ ակտիվորեն ուսումնասիրում են համաձայնագրի հնարավորությունը, և մոտակա երեք շաբաթում հայտնի կլինեն այն երկրները, որոնց զորամասերը կմասնակցեն խաղաղարար գործողություններին:

Պեր Անդերսոնը նշեց նաև ՄԱԿ-ի հատուկ դերը հակամարտության լուծման գործում և չբացառեց ՄԱԿ-ի փոխհամագործակցությունը Լեռնային Ղարաբաղում ԵԱՀԽ խաղաղարար գործողությունների ընթացքում: Փոխնախագահը հայտնեց, որ չի տեսնում արմատական տարաձայնություններ Ադրբեջանի և Հայաստանի միջև հակամարտության կարգավորման ԵԱՀԽ և Ռուսաստանի ջանքերում, ինչն որ ամենաշատն է այդ հիմնահարցը լուծել միասին, և դա շատ կարևոր է եվրոպական անվտանգության ապագա մոդելի համար:

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

Թուրքական թերթը կոչ է անում արյան մեջ խեղդել «Հայաստանից եկած ֆրերին»

Թուրքական ծայրահեղ ազգայնամոլական «Ենի հաֆթա» թերթի հոկտեմբերի 10-ի համարում տպագրվել է «Անտարբերության պատճեն Սիվասի վրա» վերնագրով հոդվածը: «Քրդական բանվորական կուսակցության (ՔԲԿ) ահաբեկիչները դաժան են, գրում է հոդվածի հեղինակը, նրանք Սիվասը ցանկանում են օգտագործել որպես հենակետ սևծովյան տարածաշրջան դուրս գալու համար: Մի խումբ շաբաթ առաջ ֆրերը գրոհել են Զարա տարածաշրջանի Ակինջիլեր գյուղի վրա, որը գտնվում է Սիվասում: Գյուղի 9 բնակիչ սպանվել է, իսկ գյուղն ամբողջովին վերացվել: Հայաստանից եկած ֆրերը խլել են պետության կողմից գյուղի բնակիչներին հատկացված 15 հրացանները: Այս իրադարձության ամենազզվելի կողմը հետևյալն է. գյուղ եկած այդ շներն իմացել են, թե կոմիտեն ում մոտ է զենք եղել, բնակավայր հաց է ծախում. ումի՞ց են նրանք դա իմացել և ովքե՞ր են այդ դավաճանները, որոնք այդ մասին տեղեկացրել են ՔԲԿ-ին: Նրանք տանջանքների են ենթարկել մեր զինվորներին և ոստիկաններին: Գյուղ կատարած մեր վերջին այցելության ընթացքում համոզվեցինք, որ տարածաշրջանում ռազմական գործողությունները շարունակվում են: Հայաստանից եկած բոլոր ֆրերը պետք է խեղդվեն Սիվասում թափված իրենց արյան մեջ»:

ՏԱՍՏԱՌՈՍ

Ավարտվել է խորհրդակցությունների երկրորդ փուլը

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԲ ԻՆՏԵՐՊՐԵՍ: Բրյուսելում գտնվող ՆԱՏՕ-ի կենտրոնակայանում ավարտվել են Ռուսաստանի և ՆԱՏՕ-ի միջև համագործակցության ծրագրի վերաբերյալ խորհրդակցությունների երկրորդ փուլը, որն այս անգամ փորձագետների մակարդակով էր: «ՆԱՏՕ-ի գործընկերները համաձայնեցին մեր բոլոր առաջարկությունների հետ, ինչպես եվրոպայի անվտանգության հարցերով քաղաքական խորհրդակցությունների համակարգի ստեղծման, այնպես էլ զինվորական և մարդասիրական բնագավառներում համագործակցության վերաբերյալ», ՌԻԱ-Նովոստի գործակալությանը բացատրեց ռուս փորձագետների խմբի ղեկավար, Ռուսաստանի ԱԳՆ համաեվրոպական համագործակցության բաժնի փոխտնօրեն Բորիս Կազանցևը: Նրա կարծիքով ՆԱՏՕ-ի հետ համագործակցության մասին համաձայնագիրը կարող է իրականացվել երկու ամիս հետո:

Սղանություն փակ խաղաբում

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Սպանվել է «Սայակ» ֆիրմայական կոմբինատի փոխտնօրեն Վ. Բուրուջինը: Նրան կիրակի առավոտյան գտել են անգիտակից վիճակում, կոտրված գանգով: Օգեսսկ փակ խաղաբի փողոցներից մեկում, որը հայտնի է «Չեկաբինսկ-65» անվամբ: Բուրուջինը վախճանվել է տեղի հիվանդանոցում, ուր նրան շտապ տեղափոխել էին: Քաղաքը, ուր հիմնականում ապրում են ֆիրմայական կոմբինատի աշխատակիցների ընտանիքները և որը Ռուսաստանի ատոմային արդյունաբերության առաջատարն է, իր 45 տարվա գոյության ընթացքում դեռ չէր տեսել համանման դեպք: Տարիներ շարունակ մարդիկ այստեղ չէին էլ փակում իրենց բնակարանների դռները, բակերում կանգնեցված մեքենաները թողնում էին առանց հսկողության ու ազդանշանային համակարգի: Ցավոք, երկրում ծայր առած հանցագործություն ների ալիքը հասնում է նաև փակ խաղաբներին: Հարուցվել է քրեական գործ, տարվում է հետաքննություն:

Լիտվայի բժշկուհիները պայքարում են ալկոհոլիզմի դեմ

ՎԻԼՆՅՈՒՍ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԲ, ԻՆՏԵՐՊՐԵՍ: Լիտվայի բժշկուհիները դիմել են երկրի բոլոր քաղաքացիներին, Սեյմին և կառավարությանը, նրանց ուշադրությունը հրավիրելով երկրում ահավոր չափերի հասնող ալկոհոլիզմի վրա: Փաստաթղթում նշված է ոգելից խմիչքների արտադրությունը, ներմուծումը և առևտուրը կարգավորող պետական հսկողության ուժեղացման անհրաժեշտությունը: Տիկնայք կոչ արեցին կանանց բոլոր կազմակերպություններին և հանրապետության բժիշկներին բնակչության մեջ դաստիարակչական աշխատանքներ վարել:

«ԵՎԱ»

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է Ձեզ

Սովորելու 1-3-ամսյա դասընթացներում հետևյալ մասնագիտությունների գծով.

- օպերատորական գործ, ծրագրային փաթեթների և ծրագրավորման լեզուների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա
- անգլերեն լեզու սկսնակների համար Communicative course in English, Learning American English, The Cambridge English course (2 ցիկլով), ամերիկյան ուսումնական հաստատություններ ընդունվողների համար TOEFL
- բանկային գործ
- հաշվապահություն և համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ
- կոսմետիկա և էպիլյացիա
- մերսում (մասաժ)

Դասընթացներն ավարտողներին տրվում են վկայականներ (սերտիֆիկատ) հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն լեզուներով: Մենք երաշխավորում ենք ոչ միայն ուսուցման բարձր մակարդակ, այլև հարմարավետ դասասենյակներ քաղաքի կենտրոնում: Ընդունում ենք ամեն օր, բացի շաբաթ և կիրակի օրերից, ժամը 11-ից 16-ը:

Հասցեն՝ Սարյան 4 (Մաշտոցի-Սարյան խաչմերուկի մոտ)

Հեռախոս 58-21-22

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է սեփական առանձնատուն Մալաթիայում: 3-րդ շարք, տուն 15: Զանգահարել 24.43.16 հեռախոսով:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Բժշկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Է. Ե. Դանիելյանը տեղեկացնում է մաշկային հիվանդություններ և միզասեռական ուղիների բորբոքումներ ունեցող հիվանդներին, որ նրանց ընդունելությունը այսուհետև կկատարվի նոր հասցեով. Մաշտոցի կանգառ «Բարեկամություն», Գոգոլյան 14 ա շենք, բն. 26 (Կաթողիկոսի 19 շենքի հարևանությամբ): Օրերը՝ երկուշաբթի, հինգշաբթի, շաբաթ՝ ժ. 16-19, կիրակի՝ ժ. 11-14: Զանգահարել՝ 23-76-67, 25-50-05

A STYLE

ՅԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՅՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ORIGINAL DESIGN

ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ՕՐՎԱ ՅԱՆԿԱՑԱԾ ԺԱՄԻ ՄԵՆՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵԼ

Մեր հասցեն՝ Երևան, Հանրապետության 47, Հեռախոս՝ 581841

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

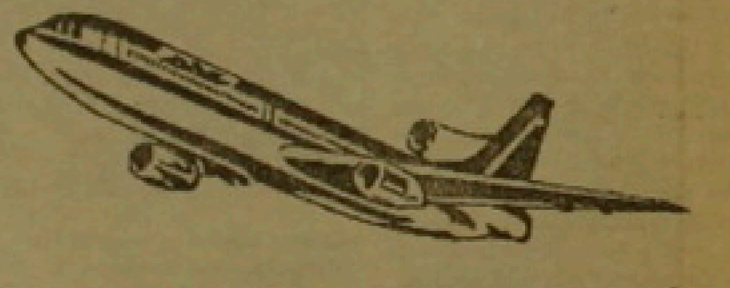

Նոր կանոնավոր չվերթ դեպի

ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ

ամեն շաբաթ օր, սկսած նոյեմբերի 7-ից:

Տեղեկությունների համար դիմեք ՀԱՈՒ գրասենյակներ: 53-05-02, 53-06-62

Travel Company "ARMINTERTOUR"

Armenia, Yerevan, str. Akopa Akopjan 2, tel. 22.24.50

«ԱՐՄԻՆՏԵՐՏՈՒՐ» ֆիրման շարունակում է կանոնավոր չվերթներ

ԵՐԵՎԱՆ-ԲՈՒՐԳԱՍ-ԵՐԵՎԱՆ

երթուղով ամեն չորեքշաբթի:

Բուրգասից կազմակերպվում է 4 օրյա ուղևորության դեպի Ստամբուլ: երեխաներին՝ զեղչով:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմեք Երևան, Յ. Յակոբյան 2 (Մերգելյան ինստիտուտի դիմաց) և «ԱՆԻ» հյուրանոց, 622 սենյակ

Հեռ. 27-24-50, 27-20-08, 59-46-22

A STYLE

SARTARABAD Co. LTD

«ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ՍՊԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է

ՈՒՂԻՂ ՉՎԵՐԹՈՎ ԳԲԱՅԻՉ ՃԱՄՓՈՐԴՈՒԹՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ

7 օրով, 3 աստղանի հյուրանոց, սնունդ, օրական 2 ...

14 օրով առանց հյուրանոց...

ԵՐԵՎԱՆ-ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ-ՔՈՒՎԵՅԹ

7 օրով, անվճար 30 կգ ուղեբեռի փոխադրում, իսկ ավելին՝ վճարումով: Մուտքի վիզաների և փաստաթղթերի ձևակերպումը Մոսկվայում:

Տեղեկությունների համար զանգահարել 580632 հեռախոսով

«Գործարար» հրատարակչության տպարան, Երևան 23 Աբովյան 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 1894 Տպաքանակ 5000 Ստորագրված է տպագրության 20. 10. 1994 Գինը 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@